Din cele mai îndepărtate colțuri ale imperiului britanic s'au primit telegrame de felicitare pentru noua pereche princiară. La Sidney ca și la Wellington, la Capetown ca și la Singapore, nenumărați auditori au ascultat la radio desfășurarea ceremoniei de la biserica Westminster.

Fotografiile pe care ni le-au trimes reporterii noștri fotografi din Londra, redau în oarecare măsură aspectul grandios al festivităților.
Ele înfățișează: Pagina I-a (sus): renumitul cor al băeților de la biserica St. Georg, care a cântat în timpul cununiei; cununia în biserica Westminster: perechea princiară îngenunchiază în fața arhiepiscopului de Canterbury: trăsura regală urmată de escortă, pe drum de la biserica Westminster la palatul Buckingham.

In această pagină vedem: Tânara pereche princiară salutând poporul din balconul palatului din Buckingham; familia regală cu tânăra pereche princiară, fotografiați în timpul festivității de la palatul Buckingham; o mulțime imensă așteaptă în fața palatului Buckingham, ieșirea trăsurii princiare.

4 CASATORII LA CURTEA ANGL

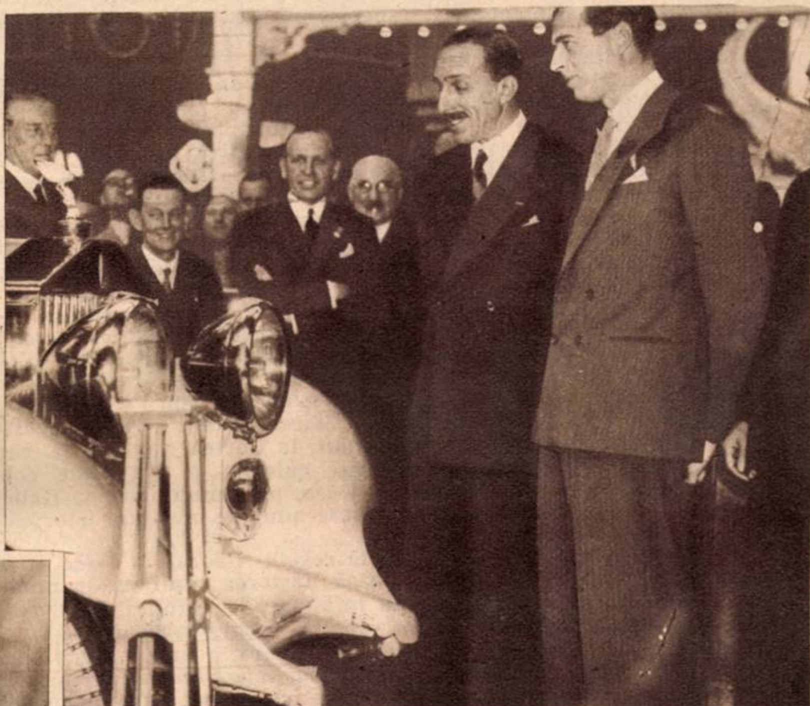
ACTUALA dinastie a Angliei — poate cea mai fericită şi cea mai înrădăcinată în sentimentele poporului englez, în clasele lui sociale — e de origină germană, din *casa de Hanovra.* Ca şi celelalte dinastii, care s'au perindat în istoria Marei Britanii, nici aceasta n'ar fi avut o soartă mai bună, dacă n'ar fi fost salvată, la momentul oportun, de-un eveniment la care istoricii nu prea iau seama: O iubire urmată de o căsătorie fericită. In acea iubire, în acea căsătorie, de acum aproape un veac, dinastia a dobândit o trăinicie nebănuită, iar poporul englez liniştea lăuntrică trebuitoare desvoltării lui istorice, miraculoase.
Căci bărbaţii şi femeile din seminţia Hanovrei, cu acea caracteristică înfăţişare de fǎpturi mari, sensuale, cu ochi albaştrii, eşiţi puţin afară din orbite, scăpărând de poftele vieţii, dăduseră Angliei doi regi de-o vivacitate cu totul contrarie moravurilor puritane ale Britaniei. Intâmplarea a voit însă ca în locul moştenitorilor bărbaţi, să rămâe moştenitoare a tronului o fetiţă de 17 ani — o nepoată a ultimului monarh, ***Victoria.*** Moravurile dinastiei hanovreze, transpuse în libertăţile şi capriciile unei femei, ar fi dus cu siguranţă la un dezastru dinastic, la cea dintâi dificultate politică mai însemnată, dacă regina *Victoria,* care n'avea câtuş de puţin gustul căsătoriei, n'ar fi întâlnit, la un bal dela Curte — împins înainte de oamenii politici prevăzători — pe tânărul prinţ *Albert de Saxa-Coburg,* într'o straşnică uniformă de locotenent. Se pare că nici frumuseţea, nici graţia, nici nobleţea n'au impresionat atât pe domnişoara regină, cât uniforma scăpărătoare — din pricina căreia s'au scris şi câteva comedii.
A fost o grandioasă nuntă diplomatică, aranjată în spatele nevinovatei regine, captivată de linia pantalonilor şi rigiditatea cavalerească a vestonului. Iubirea a fost fulgerătoare — şi pe toată viaţa. Nunta reginei *Victoria* s'a dovedit astfel mai mult decât o solemnitate fastuasă, un act de solidă întemeere a dinastiei. Căci strălucitul prinţ german, devenit consort, a fost altceva decât un amant regal. Virtuţile lui casnice, seriozitatea, inteligenţa lui şi mai cu seamă autoritatea, întemeiată pe iubire asupra tinerei soţii, menită prin calitatea sângelui, unei vieţi destrăbălate, au redat dinastiei un prestigiu,

care de mult se cam alterase. Prințul nu era iubit de englezi, pentrucă era german și — spun ziarele timpului — *„nu știa să călărească“*. In schimb era un bărbat foarte instruit, un mare iubitor de muzică, bun cântăreț la orgă, el însuș compozitor de muzică solemnă.

Iubirea reginei pentru *Albert* luase forme de adevărată idolatrie. Primului lor copil — născut în 1841, un an după căsătorie și trei ani după încoronare — regina îi alege tot numele soțului, *Albert-Eduard*, viitorul rege *Eduard al VII-lea*, la educația căruia veghează amândoi cu o grijă de simpli burghezi. Cinci copii apar să lumineze și să fericească această iubire, iar când prințul consort își pune candidatura la o alegere, i se poate face reclamă: *„Votați pe prințul Albert. Cinci copii!..* Prințul moare tânăr, în vârstă numai de 42 de ani și regina e sortită să mai trăiască încă 40 de ani fără el, dar în amintirea lui fierbinte și credincioasă. Din trista zi a anului 1861, până în 1901, când închide și ea ochii, regina *Victoria* nu mai schimbă vestmintele de doliu. A cerut o singură schimbare, prin testament, înainte de-a fi îngropată alături de soțul prea iubit: să i se pună în acel ceas solemn, pe față, vălul de mireasă. Așa voia să iasă întru întâmpinarea mirelui etern pentru eterna lor convietuire în spirit.

Sus dela stânga spre dreapta: Regina Victoria a Angliei; Regina Alexandra ca principesă de Walles; Actualul Rege George al Angliei ca principe de Walles.

Prințul de Walles cu nepoata lui, mica princesă Elisabetha.

Prințul George al Angliei și exregele Alfons al Spaniei vizitând la Londra, salonul de automobile.

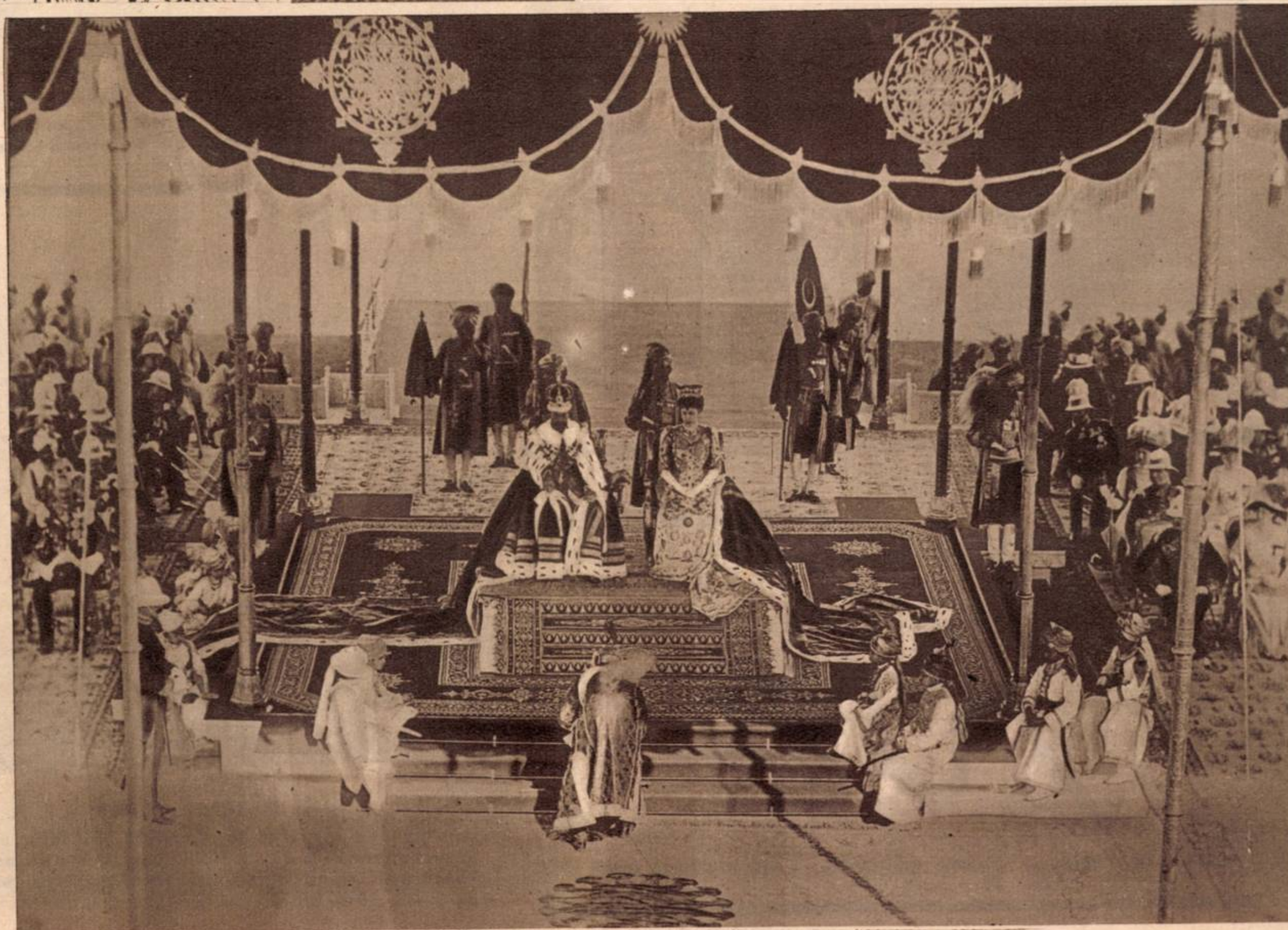
In fiul lor mai mare, regele *Eduard al VII-lea*, se reaprinde, iar pofta de viață nestatornică a vechilor hanovrezi. Își petrece timpul în tovărășia femeilor frumoase, la Londra, iar la Paris e cunoscut între culisele teatrelor, ca o figură populară și picantă. Dacă ar fi fost după el, nu s'ar fi căsătorit poate niciodată. Există însă la curtea daneză o mică prințesă de fermecătoare frumusețe, adevărată apariție de basm, și care vrăjia pe toți cei câți se apropiau de ea. Sora lui Eduard, căsătorită cu regele Prusiei, văzuse pe răpitoarea prințesă *Alexandra*, și scrisese la Curtea Angliei că nu se putea găsi neastâmpăratului prinț-moștenitor o mireasă care să-l înlănțuiască mai dulce și mai sigur. Intre timp muri și prințul-consort al reginei Victoria, astfel că nunta nu se putu face decât în anul următor. In parlament, aleșii națiunii au cerut informații asupra acestei căsătorii. *Lordul Palmerston* îi lămuri declarând: *„Când guvernul majestății sale a socotit de-a sa datorie să dea alteței sale regale prințului de Galles (Eduard al VII-lea), o soție, s'au fixat unele condiții indispensabile. Ea trebue să fie tânără* (strigăte de: *Hear! Hear!*) *trebue să fie frumoasă* (aplauze) *trebue să fie bine crescută* (strigăte de: *Hear! Hear!*) *și însfârșit trebue să fie protestantă“*

IEI

Eduard VII, premergătorul lui George V, la tronul Angliei.

Cei patru fii ai Regelui Angliei.

Incoronarea Regelui George ca împărat al Indiilor la Durbar. In ilustrația noastră vedem pe Maharadjah prestându-i jurământul de credință.

Dar cum trebuia să fie mirele ?... Se pare că rudele prinţesei Alexandra şi parlamentarii danezi n'au pus nici o *„condiţie indispensabilă“*

A fost o nuntă ca'n poveşti.

A fost o căsătorie fericită ?... Se pare că da, cu toate libertăţile pe care regele *Eduard* nu înceta să şi le ia. Zvonurie care circulaseră o vreme că regina, jignită de purtarea necredincioasă a soţului, ar fi fugit în lacrimi, la Curtea Rusiei, de unde cu mare greutate a fost readusă, s'au desminţit numaidecât. Fapt e, că regina *Alexandra* a arătat până la sfârşitul vieţii soţului ei, o înţelepciune de care nu multe soţii sunt capabile. Iar în ceasul de agonie al lui Eduard al VII-lea, a adus însăşi de mână, la patul muribundului, pe doamna *Zeppel*, ultima lui prietenă. Era ultima plăcere pe care i-o mai putea face.

Cu *George al V-lea*, fiul lui *Eduard*, în familia domnitoare engleză se întronează din nou virtuţile casnice ale reginei *Victoria*. Incoronat în 1910, la vârsta de 45 de ani, nu şi-a schimbat câtuş de puţin viaţa simplă, virtuoasă pe care a dus-o totdeauna. S'a căsătorit foarte de tânăr, la vârsta de 28 de ani, cu *Victoria Mary*, prinţesă de *Teck*, actuala regină a Marei Britanii. Nunta acestei perechi s'a serbat cu fastul obicinuit, la Curtea Angliei, la care au luat parte reprezentanţi de toate culorile şi din toate coloniile. Ceeace nunta lui *George al V-lea*, pe atunci prinţ de Galles avea în plus ca somptuozitate, fusese adus de evoluţia istorică a imperiului.

Ca orice căsnicie fericită, căsnicia regelui *George al V-lea* n'are alte evenimente, decât fireşti, adică naşterea copiilor, în număr de şase. Toţi, ca şi tatăl lor, au înfăţişarea seminţiei hanovreze, dar cu sângele temperat de un veac de severă viaţă engleză.

Căsătoria care s'a celebrat acum la Londra, a unuia din fiii regelui, a *ducelui de Kent* cu prinţesa *Marina a Greciei* (o frumuseţe brună a cărei suavitate e alcătuită în cea mai mare parte din scăpărarea ochilor inteligenţi şi spiritul delicat, care ştie să fie uneori atât de ironic, al buzelor subţiri) va continua, cu siguranţă, pe acelaş drum al virtuţilor casnice, statornicite în dinastia Angliei, pentru totdeauna.

Hear! Hear!...

PRIMUL PLENIPOTENŢIAR AL SOVIETELOR IN CAPITALA

Dl. Ostrovsky primul plenipotenţiar al Sovietelor în România, a sosit Duminică în Capitală. Fotografia noastră îl reprezintă la sosirea în Gara de Nord împreună cu soţia lui şi cu dl. Edmont Ciuntu, ministrul României la Moscova.

INMORMANTAREA GENERALULUI FLORESCU

Duminică au avut loc în Capitală funeraliile generalului Florescu. In fotografia noastră, cortegiul pe străzile Capitalei.

MATCHUL VENUS — C. A. O.

Duminică s'a disputat în Capitală, în faţa unui public extrem de numeros, matchul de foot-ball pentru divizia naţională dintre Venus (Bucureşti) şi C. A. O. (Oradea). Echipa bucureşteană a învins cu 2 — 0 (0 — 0).

DECEMBRIE CALENDAR

5

1596 Ieremia Movilă, domnul Moldovei, învinge pe Sigismund Bathory pe valea Siretului.

1866 S'a născut poetul Traian Demetrescu. A debutat ca elev al lui Macedonski. A colaborat la „Literatorul" și la „Revista literară". A condus însăși „Revista Olteană". (**alăturat fotografia**).

6

1660 Grigore Ghica intră ca Domn în Muntenia pe la Caracal.

1497 Ștefan cel Mare adună pe boeri la Hârlău după bătălia dela Codrul Cosminului și le împarte daruri. (**Alăturat fotografia**).

1917 Independența Finlandei.

7

1894. A murit generalul Al. Cernat ministru de războiu în timpul războiului de la 1877; a avut rol important în alcătuirea planurilor de luptă. (**alăturat fotografia**).

1912. A murit arhitectul Ioan Mincu, care a lucrat între altele Palatul Justiției din București.

8

1388. Petru Mușat, domnul Moldovei închee un tratat de alianță cu Polonia.

1903. A murit compozitorul Gavril Muzicescu. (**alăturat fotografia**).

1910. Jelea Stoenescu atentează la viața lui I. I. Brătianu.

9

1437. Isbucnește revoluția țăranilor români din Ardeal, împotriva nobilimii.

1596. Mihai Viteazul se întâlnește cu Sigismund Bathory la Alba-Iulia. (**alăturat fotografia**).

1933. A murit pictorul Al. Satmary.

10

1710. Dimitrie Cantemir ocupă tronul Moldovei. El a urmat o politică anti-turcească. In 1711 se refugiază în Rusia cu 24 de boeri. A luat parte și la o expediție a armatei rusești în Persia dar acolo s'a îmbolnăvit și a murit. (**alăturat fotografia**).

11

1861. Turcia recunoaște Unirea Principatelor și pe Alex. Ioan Cuza ca domnitor. (**alăturat fotografia**).

1843. S'a născut Robert Koch descoperitorul bacciluIui tuberculozei.

TRAIAN DEMETRESCU

de AL. IORDAN

Reînvia natura sub razele fierbinți și dătătoare de viață ale soarelui care își răspândia din belșug peste fața pământului căldura-i binefăcătoare.

Zăpada albă își sfârșise de mult domnia-i de ghiață și colțurile ierbii și ale mugurilor acopereau văile și dealurile cu mantia lor verde.

Văzduhul îngâna zumzetul albinelor, cântecul cucului și larma voioasă a tuturor acelora pentru care venirea Primăverei le da pulsații noui de viață.

Privind cu ochii lacomi, larg deschiși, poetul Traian Demetrescu trăia în cadrul acesta de negrăit farmec al naturii, tragedia cea mai grozavă a vieții, aceia a înțelegerii că în scurt timp va trebui să părăsească pentru totdeauna lumea aceasta, pe care o iubea cu atâta pasiune, pentru adâncul unui mormânt ce-și deschidea, înfiorător în mintea lui, groapa-i întunecată.

Prietenilor, cari veniau să-l vadă și cari priviau îngroziți la puterea distrugătoare a tuberculozii, boala nemiloasă în ghiarele căreia se sbătea, fără scăpare, duiosul poet, el cu un zâmbet trist, în care se oglindea toată durerea chinului său sufletesc, le spunea șoptind: *Intârziez în viață.*

Dar în seara de 16 spre 17 Aprilie 1896, cu un suspin ușurător, sufletul său s'a descătușat de legăturile trupului, părăsind lumea aceasta în care ursitoarele nu fuseseră prea darnice cu el, hărăzindu-i prea multă suferință în cei 29 ani de viață.

Născut în Craiova la 5 Decembrie 1866, a urmat cursul primar și gimnazial, până la 15 ani, în orașul său natal, când tatăl său îl angajează vânzător la o rudă.

Dar firea lui Traian Demetrescu, prea gingașe și cu vădită aplecare spre lumea visurilor, nu se putea împăca cu această viață și de aceea vine în București unde intră ca redactor la „Literatorul" împărțindu-și colaborarea și la alte reviste și ziare din Capitală.

Acum începe pentru Traian Demetrescu o perioadă de relativă mulțumire, în care timp el întemeiază la Craiova *„Revista Olteană"* unde timp de doi ani desfășoară o neînchipuit de fecundă activitate. Era fericit doar că se afirma tot mai mult și cei ce l'au cunoscut atunci ni-l descriu ca pe un om vesel, entuziast, comunicativ și plin de iluzii pentru viitor.

Doi ani mai târziu, după încetarea revistei, revine în București și intră din nou în gazetărie. Dar nu trece mult și la vârsta de douăzeci de ani, sănătatea lui irosită în muncă și suferință se nărue cuprinsă de acea boală a pieptului, ce nu iartă, transformându-l pe Traian Demetrescu într'un obosit, înfrânt și mai ales conștient de sfârșitul ce se apropia cu pași repezi. Boala îi accentua enorm de mult sensibilitatea-i înăscută, și astfel ni se spune despre el că: „Atingerea unei rochii îi pricinuia sguduiri nervoase și violente, lipsa unei țigări îl făcea să plângă."

Traian Demetrescu a fost, incontestabil un poet talentat și dacă viața ar fi fost mai generoasă cu el, dăruindu-i ceva mai mulți ani, desigur că numele său ar fi fost definitiv consacrat posterității.

Dar cu toate acestea Traian Demetrescu a reușit să se afirme și aceasta i-a fost cu atât mai greu cu cât drumul său urma aceiași cale pe care o străbătuse cu puternica sa strălucire marele Eminescu. Căci după cum galbena făclie de ceară va licări mai sfios în imensa bogăție de lumină a soarelui, tot astfel talentul lui Traian Demetrescu a apărut mai palid în razele geniului eminescian.

El a înțeles de sigur eternitatea poeziei lui Eminescu și a nutrit pentru ea cea mai vie admirație, așa precum reese din versurile:

„Dormi! Țeasta ta o'ncape, un biet coșciug de scânduri
„Ea ce-a 'ncăput în viață un univers de gânduri,
„O dormi sub dulcea pace din al veciei cort.
„Etern poet, căci numai pentru cei morți ești mort."

In afară de versuri, Traian Demetrescu a scris și proză, din care menționăm cele două romane *„Iubita"* și *„Cum iubim"* care, cu toate scăderile lor, vor trăi prin sinceritatea sentimentelor descrise, cum și prin spontaneitatea și cursivitatea stilului lor.

Firul pe care se urzește acțiunea acestor romane, e tot eterna iubire, despre care Traian Demetrescu spune: „Fie cât de tristă, cât de sfâșiate și rele viața și lumea, iubirea e poate singura iluzie a fericirii pe pământ".

Din cuprinsul acestor romane, se degajează o atmosferă de melancolie, care învălue mintea cetitorului, lăsându-l copleșit de o tristețe amară, asemănătoare aceleia produsă de un spectacol trist.

De această dureroasă duioșie sunt dealtfel străbătute toate operile lui Traian Demetrescu, ca un reflex al suferinții lui și al vieții de meditație și singurătate pe care a dus-o.

Căci chiar departe de mediul social, sufletul său era atât de sensibil încât vibra de durere la orice senzație primită din afară, la orice manifestare a naturii.

Astfel în „Intim" care reprezintă un mănunchi de însemnări ale lui Traian Demetrescu, scrie:

„Intre lucrurile din natură și inima mea, sunt legături atât de profunde, încât nu rare ori o frunză căzând, un buchet de flori veșted, m'au făcut să sufăr mult".

Impresionabil și duios cum era, a privit adeseori, cu ochi de înțelegător, apusurile de soare și fiindcă era pătruns de farmecul lor, le-a descris cu o neîntrecută frumusețe.

I-a plăcut farmecul trist al apusurilor și le-a descris cu toată poezia ce-i inunda sufletul. Cine știe? Poate că privind seninătatea cu care soarele părăsea bolta cerească, încerca să-și însușească aceiaș seninătate pentru despărțirea lui cu pământul.

Reclamele luminoase pe Broadway-ul New-York-ului.

CUM SE APRECIAZA O RECLAMA

de JOHN L. YOUNG
dela „World's Press News"

Un agent de publicitate care alcătuise o nouă serie de reclame pentru un oarecare articol, să-i spunem **„Biscuiții Sweta"**, mi-a făcut deunăzi o vizită.

„Stiu că ai să critici aceste reclame, atunci când vor apărea în presă" îmi zise el, **„și cum nu vreau să le interpretezi greșit, vreau să-ți explic ceeace încerc să fac". „Dar știu ce încerci să faci"** îl întrerupsei eu, **„încerci să convingi publicul să cumpere biscuiții Sweta".**

Interlocutorul meu mă învălui într'o privire compătimitoare.

„Bine, bine" zise el pe un ton ce-ți da să înțelegi că această convingere a publicului era ceva prea elementar. **„Dar vezi..."** și vreme de o oră îmi explică pentru ce întrebuința tocmai acele reclame; de unde-i venise ideea; pentruce introdusese anumite imagini; înțelesul dintre rândurile textului, etc. etc....

Toate astea erau foarte interesante.... mă amuză să văd cum lucrează creerul semenilor mei.... Dar. când am ajuns a face critica reclamelor, am avut grija să uit tot ceeace îmi spusese el. Dacă unul dintre acei extravaganți artiști de astăzi îmi arată un tablou, plin cu pete semănate la întâmplare de penel, un tablou ce pare un furtunos apus de soare, prins cu susul în jos și-mi spune c'a încercat să reprezinte eterna tragedie a omului, n'am să fiu impresionat decât cel mult de strania structură a intelectului său. Dacă imaginea nu-ți sugerează cel puțin pe departe, ceva înrudit cu eterna tragedie a omului, opera artistului e nulă. Natural, un artist, atâta vreme cât nu intenționează să trăiască din arta sa, poate picta ce-i place; îi va fi deci foarte lesne aceluia să mă privească de sus, ca pe un nepriceput. La urma urmelor, principalul era pentru el ceeace intenționa să înfățișeze. In cazul unei reclame însă, puțin importă **intenția** ilustrării, problema ce se plasează în prim plan este să convingă publicul să cumpere — sau cel puțin să încerce — produsul pentru care facem reclama. Dacă nu obține acest rezultat, toate eforturile sale au fost zadarnice.

Deci, primul principiu, atunci când judeci o reclamă pe care intenționezi s'o lansezi se rezumă la aceasta:

ITI DESTEAPTA ACEA RECLAMA INTERESUL PENTRU OBIECTUL PE CARE-L RECOMANDA, PANA INTR'ATAT, INCAT SA TE FACA SA TE GANDESTI C'AI VREA SA-L CUMPERI ?

Dovada hotăritoare că o reclamă este bună și că este în acelaș timp foarte amuzantă, constă în a alege formulele câtorva din produsele care au cea mai bună reclamă și să vă întrebați prietenii ce articol le sugerează.

Spre exemplu, la **„Un ten de copil"**, vi se va răspunde imediat Săpunul Palmolive.

Un negustor inteligent nu va lăsa niciodată ca frumusețea unui desemn, sau eleganța unei fraze, să copleșească factorul de căpetenie, într'o reclamă, și anume acel ceva care vă imprimă în mod durabil în minte, numele produsului.

Dacă articolul este bine introdus și arhicunoscut, reclamele trebue să-și înnoiască mereu formulele și reprezentările.

Și aci intră în scenă un al doilea principiu: **IESE RECLAMA DIN COMUN ?** Este o idee veche, care nu mai reușește să ne intereseze sau noutatea ei ne stimulează, dându-ne un nou motiv să ne amintim de produs și de proprietățile lui ?

In cazul că nu îndeplinește această ultimă condițiune, păcat de spațiul pe care-l ocupă.

Am întrebat mai sus dacă: reclama ne dă un nou motiv de-a ne aminti de produs și de proprietățile lui ? **„Proprietățile"** lui trebuesc evidențiate; cele două cuvinte, „Biscuiți Sweta" spre exemplu, nu ne spun nimic; dar „Biscuiții Sweta înlesnesc digestia" sau „stimulează pofta de mâncare" ne arată care sunt caracteristicile Biscuiților Sweta, sugerându-ne pentru ce trebue să-i mâncăm.

Bine înțeles că trebue să ni se spună și prin ce ajută Biscuiții Sweta digestia — dar nu într'un limbaj technic; ci în dialectul de care dvs. și eu ne servim în toate zilele.

Majoritatea celor mai reușite reclame — nu spun chiar toate — conțin ilustrații, pentrucă aceste ilustrații arată, într'un mod cu mult mai impresionant decât orice formulă scrisă, ce calități are articolul. Și eficacitatea imaginei se poate judeca după puterea sa de convingere.

Ilustrațiile sunt preferabile în publicațiile tipărite la foto-roto-gravură, deoarece în acest sistem textele ies mai puțin clare decât fotografiile sau desenele. Insfârșit, când analizați o reclamă, nu trebue să luați lucrurile prea ușor și să spuneți cu nepăsare: **„E bună și așa, în orice caz, nu aceasta are să vândă marfa"** — deoarece s'a văzut, ce rol imens poate juca o publicitate reușită în comerț — ci trebue să vă spuneți: **„Aceasta e cea mai bună reclamă, fiindcă ajută efectiv la vinderea produselor pe care le recomandă".**

Vânatoarea regală de lângă Timișoara

O mare vânătoare regală a avut loc lângă Timișoara. Au participat Suveranul, Voevodul Mihai și d. Dinu Brătianu, șeful partidului liberal.
In fotografiile noastre vedem pe Suveran împreună cu Voevodul Mihai în trăsură, în drum spre locul vânătorii; Suveranul și invitații în fața vânatului; d. Dinu Brătianu dând explicații Suveranului și Voevodului Mihai; Voevodul Mihai interesându-se de vânat.

Aniversarea unirii Ardealului

Duminică dimineaţa a avut loc în sala Ateneului Român, sărbătorirea alipirii Ardealului. Şedinţa a fost prezidată de patriarhul dr. Miron Cristea care a ţinut o impresionantă cuvântare. Una din fotografiile din această pag. (jos) a fost luată în timpul discursului Patriarhului.

Regele a primit defilarea din balconul palatului Regal din Calea Victoriei (sus).
Cortegiul a parcurs Calea Victoriei, Podul Senatului, Bd. Maria, Str. 11 Iunie până la Parcul Carol. Ajunsă în faţa mormântului Eroului Necunoscut, mulţimea a păstrat câteva momente de reculegere şi a depus flori pe mormânt
După aceia, cortegiul a defilat în faţa mormântului Eroului Necunoscut, căruia i-a adus un pios omagiu.
Camera şi Senatul au comemorat într'o şedinţă solemnă unirea Ardealului.

La Cameră a vorbit d-nul Mircea Djuvara şi apoi d. prim-ministru G. Tătărăscu, care a spus între altele: „In ziua acestei comemorări se cuvine să ne desfacem de tot ce este trecător pentru a ne identifica numai cu ce este etern în resturile neamului nostru. In împlinirea acestei porunci să aducem prinosul de recunoştinţă tuturor acelor luptători şi cărturari ai Ardealului, cari au pătimit şi s'au jertfit dealungul vremii pentru gândul unirii".

Prințesa Marina mireasă, fotografiată în palatul Buckingham înainte de cununia cu prințul George.

VIAȚA SBUCIUMATĂ A PRINCIPESEI MARINA

CINE a spus c'a dispărut romantismul în zilele noastre? Dacă printre burghezele comune sunt din ce în ce mai puține acele care mai visează la Făt-Frumos, se mai găsesc însă suflete de elită, care cu tot materialismul vremurilor actuale și adversitățile vieții, nu renunță la visele trandafirii ale copilăriei și adolescenței.

Un asemenea suflet e acel al Principesei Marina, cea de a treia fiică a prințului Niculae al Greciei.

Puțini oameni au cunoscut o viață mai sbuciumată ca familia princiară greacă. Prințul Niculae, care era al patrulea fiu al regelui George, și al reginei Olga, a fost crescut în disciplina severă pe care părintele său a înțeles s'o dea odraslelor sale. Dintre cei șapte copii ai regelui, au fost cinci băeți și două principese, dintre care cea mai mare e acea nefericită prințesă Alexandra, prima soție a marelui duce Paul.

Prințul Niculae, văr primar cu actualul rege al Angliei, a fost din totdeauna un intelectual și un artist. Căsătorit cu principesa Elena Romanow, fiica Marelui Duce Vladimir al Rusiei, a căpătat dar de nuntă, din partea țarului, un palat la Atena, una dintre cele mai frumoase clădiri din capitala Greciei. Interiorul era acela al unui cunoscător și al unui om de un gust perfect. Principesa Marina s'a născut în această casă la 30 Noembrie 1906 și fiind cea mai mică, a fost și cea mai răsfățată. Sburdalnică și încăpățânată, era însă de copil extrem de bună cu cei umili. Dăruia copiilor săraci cu cari se 'ntâlnia într'ascuns jucăriile și hainele ei.

De mică a fost sortită să sufere. Iși iubea foarte mult bunicul, pe regele George al Greciei, și când ea avea 6 ani, acela a fost omorît la Salonic. Mica principesă a rămas nemângâiată. Spre a o distra, a fost trimisă în Rusia, la bunica ei din partea mamei. Aci, împreună cu ceilalți copii, veri și verișoare, și cu țareviciul, a mai uitat prima ei durere.

In 1914 se înapoiază în Grecia, și în timp ce în Europa tunul bubuia la apus și la răsărit, la Atena prințesa învața englezește cu Miss Fox și franțuzește cu domnișoara Perrin. Lua în acelaș timp lecții de pictură, către care vădește multă aptitudine, și lecții de muzică.

Suflet da o sensibilitate excepțională, principesa Marina e de o sinceritate brutală. Nu vrea să se plece — la această epocă — la nici una din convențiunile și prefăcătoriile societății moderne. Era scris însă ca tânăra principesă să cunoască toată grozăvia vieții. In 1917, e martoră la furtuna rusească și la tragedia din Ecaterinenburg. Principesa Elena și cu fiicele, ei au scăpat de măcel numai printr'o minune. Copilul de 11 ani trecuse prin clipe de mare tragedie.

Dar cu aceasta, sbuciumul vieții ei nu era sfârșit: luptele interne din Grecia duc la îndepărtarea regelui Constantin, unchiul ei, iar principii, frații regelui, sunt și ei nevoiți să fugă. Prințul Niculae mai rămâne la Atena — cu îngăduința guvernului — până'n lunie și apoi ajunge familia la Laussane. In acest timp, în Grecia e rege Alexandru, fiul mai mare al regelui Constantin.

La Lausanne, principesa Marina își continuă studiile, ea simte tot mai multă atracție către pictură, îi plac clasicii și se dovedește ca un adevărat talent scenic, în cele câteva reprezentații de salon, care au fost organizate în societatea lor. Incep însă dificultăți materiale. Principesa Elena care avea averi mari în Rusia, la fel cu toți ceilalți propietari din imperiul țarist, pierduse totul. Rentele se micșorau tot mai mult. dar principesa Marina, încrezătoare în steaua ei, avea atât curaj, încât îmbărbăta și pe ceilalți.

Ea credea în minuni, și într'adevăr s'au întâmplat minuni. Vărul ei regele Alexandru, e mușcat de o maimuță, și moare, pe urma unei septicemii. Plebiscitul grecesc restaurează pe regele Constantin, in 1920. Exilații se înapoiază. In palatul din strada Kifissia se reiau toate obiceiurile vechi.

Se părea că traiul va fi din nou liniștit și fericit, dar soarta continuă să fie schimbătoare. In răsboiul din Asia Mică, grecii sunt învinși. Regele Constantin e din nou silit să abdice și scapă cu viața datorită intervențiilor engleze. Principesa Elena și cu cele trei fiice ale sale pleacă din nou în exil. Prințul Niculae îi urmează după o lună, și se duce la Palermo, unde-și cheamă și familia din Paris, nevoind să trăiască singur. Situația materială e din ce în ce mai dificilă, Prințul e nevoit să-și închirieze palatul, unei societăți englezești, care-l transformă în hotel de lux. Din motive de sănătate, prințul Niculae se strămută la San Remo. Intre timp, regele detronat de două ori se sfârșește din viață, la Palermo.

Prințul Andrei, fratele prințului Niculae, fuge și el din Grecia, și caută adăpost la Londra. Aci sosește și familia Marinei, iar mica principesă a cărei viață e atât de sbuciumată, intră la pension. Colegele care-au cunoscut-o, știu că ea a fost o camaradă bună, inteligentă, elevă mai bine dotată decât oricare, și cât se poate de simplă și prietenoasă în atitudinea ei.

La Londra, în 1923, principesa Olga, sora mai mare a Marinei, întâlnește pe printul Paul al Serbiei, actualul regent, și după ce se logodește cu dânsul în capitala Angliei, se căsătorește la Belgrad. Cu acest prilej, Marina face prima ei vizită în capitala Jugoslaviei.

Părinții principesei se stabiliseră între timp, la Paris. Și după terminarea anului în pensionatul englez, Marina vine și ea aci. Impreună cu ceilalți muritori de rând, vizitează muzeele, asistă la conferințe și la cursurile Sorbonnei.

Prințesa Marina la vârsta de 10 ani.

Viitorul ei pare nesigur. Nu mai e decât o fată tânără, fără zestre, însă extrem de frumoasă. Nu-și pierde nici acum curajul, și e bucuria căminului părintesc. In 1927 își petrece vacanța la unchiul ei, regele Angliei. Am menționat că regele George este văr primar cu prințul Niculae. Prietenia care se naște între frumoasa principesă și principii englezi, dau naștere la un moment dat la bănuelii, că prințul de Galles va renunța la celibat... Dar e o simplă presupunere. Principesa Marina se înapoiază la Paris, și împreună cu tată-său — pictor de mare talent — instalează un atelier de pictură. Trecătorul putea să vadă adesea, în zile însorite pe tatăl și fiica, prințul și prințesa, pe la marginea Parisului, plecați deasupra pânzei depe chevalet.

Vom pomeni în treacăt — spre a dovedi adevărul cuprins în fraza cu care am început aceste rânduri — că deși situația materială a prințului Niculae și a familiei sale, era foarte grea, și că familia avea mari diticultăți, spre a-și păstra rangul, principesa avea atâta încredere în viitorul ei, încât refuză, mândră, oferta unui miliardar american, care-i cerea mâna: ea nu înțelege să se mărite decât din dragoste. Cel care vrea s'o ia de soție, n'o cunoaște, a văzut-o deabia de două ori, și ceeace îl determină să-i ceară mâna, nu e decât dorința de-a cumpăra un blazon. Toate insistențele au fost zadarnice.

cumpăra un blazon. Toate insistențele au fost zadarnice.

Au mai existat și alte proecte de căsătorie, dar toate aceste proecte, făcute fără știrea ei, s'au isbit întotdeauna de refuzul principesei. Ea nu voia să se mărite decât cu un om pe care-l iubește.

Impreună cu mama ei îngrijia pe rușii albi, bolnavi. Distracțiile îi erau rare: o vacanță în Anglia, câtăva vreme petrecută la Cannes, iar în 1933 o nouă invitație în Jugoslavia.

Cu puțin înainte, sora ei, Elisabeta, se căsătorise, tot la Belgrad, cu contele Toerring, nepotul reginei mame a Belgiei. Rămânea numai Marina. Dar se părea — cu concepțiile ei — că e destinată să rămână nemăritată.

Oridecâte ori i se vorbia despre măritiș, schimba discuția. Și cu toate acestea, la curtea Angliei ea se arătase destul de prietenoasă cu principii englezi, numai că nu se știa pentru care are mai multă simpatie.

Prințul George, nici el nu putea uita pe vara lui depărtată. Intr'o seară s'a destăinuit unei prietene a prințului Paul, care se afla la Londra. Prințul Paul a aflat îndată, și în consecință și-a adunat familia în Alpii Dinarici. Prințul George, invitat aci, s'a grăbit să răspundă chemării. In mijlocul munților sălbateci, dragostea între cei doi tineri a crescut, și ceeace trebuia să se întâmple, — era scris — se petrecu; cei doi tineri se logodiră.

Această idilă romantică, a plăcut mult englezilor. Ei au primit pe tânăra principesă cu un entuziasm neîntrecut, și au pregătit o nuntă de basm, aceleia care avusese atâta dreptate să rămână credincioasă stelei ei.

PE JOS, DIN DANEMARCA LA PARIS

Un chelner din Copenhaga a mers în 18 zile de la Copenhaga la Paris și înapoi, purtând tot timpul o tavă cu două sticle de bere daneză și două pahare. Fotografia noastră îl reprezintă pe chelner la sosirea la Paris.

SOMNUL ȘTIINȚIFIC

Doctorul Donald A. Laird din Chicago a pus în practică aparatul său care înregistrează funcțiunile organelor omenești în timpul somnului.

Tragedia emigranților evrei

O senzațională descoperire făcută în portul Pireu

O societate maritimă... fără vase!

Păziți de jandarmi, emigranții debarcă de pe vasul care i-a adus, urcându-se în tren.

Pe puntea vasului, emigranții — printre care unii sfârșiți de oboseală — așteaptă permisiunea de a debarca.

ODISEEA celor 317 evrei, cărora autoritățile engleze le-au refuzat debarcarea în Palestina, a scos la iveală un comerț necunoscut, ce se practică pe o scară intensă, în Grecia. Sediul acestui negoț se afla la Pireu. In urma întâmplării de mai sus, autoritățile elene au întreprins o severă anchetă, care a stabilit următoarele:

O SOCIETATE MARITIMA... FARA VASE!

Pe „Odos Coloctroni" din Pireu, se află un birou maritim intitulat: „Atmoploia Elados - Palestini" (Navigația Grecia-Palestina), condus de un oarecare Menelaos Macrigiani. Interesant de notat este faptul că această societate, așa numită „maritimă" nu posedă nici un vapor, ci închiria, de câte ori avea nevoe, vasele diferiților armatori greci.

Intrucât însă „armatorul" Macrigiani nu plătia vapoarele pe prețul pieții, închiria întotdeauna vase șubrede, scoase din uz.

Pasagerii, cari călătoriau cu aceste vase, erau deci expuși naufragiilor. Un asemenea vas era și „Vellos", din care au căutat să debarce cei 317 evrei.

Menelaos Macrigiani avea legături prin agenți, în mai toate țările populate de evrei. Intrucât în ultimul timp, autoritățile engleze au căutat să oprească imigrarea evreilor în Palestina, „armatorul" din Pireu a socotit că această hotărîre a autorităților engleze, i-ar putea folosi. Prin agenții săi, a făcut cunoscut evreilor, dornici de-a emigra, că în schimbul unei anumite sume de bani, le va înlesni debarcarea în Palestina, în mod clandestin. Taxa acestei călătorii, dela Pireu până în Palestina era de 50 dolari, adică cinci mii de lei de persoană.

Emigranții veniau în Grecia din diferite țări, în grupuri compacte. Aci agenția lui Macrigiani închiria un vas, scos din circulație, pe un preț derizoriu (50-80.000

Se înghesue apoi la la suirea în trenul care-i va duce spre necunoscut, peste graniță.

lei) pe care îi îmbarca. După o călătorie de câteva zile, vasul cu emigranţi acosta, în puterea nopţii, pe una din coastele pustii ale Palestinei, unde călătorii erau debarcaţi clandestin, şi apoi lăsaţi în voia soartei.

CERCETARILE AUTORITATILOR ELENE

Ingeniosul proprietar al firmei de „navigaţie Grecia-Palestina" se găseşte în cercetarea autorităţilor elene. Anchetatorii au stabilit că Macrigiani, a reuşit până acum să introducă, prin contrabandă, în Palestina, peste o mie de emigranţi, realizând astfel câştiguri de milioane. Cum în urma unor denunţuri primite, autorităţile engleze au întărit paza pe coastele palestiniene, emigranţii depe vasul „Vellos" au fost prinşi şi somaţi să se reîntoarcă în patrie.

Un amănunt interesant este că unul dintre proprietarii vasului „Vellos", S. A. Costallas, este de origină brăilean, de unde a plecat acum şase ani, stabilindu-se la Pireu, unde se ocupa cu conducerea unei companii de vapoare.

Deocamdată, autorităţile elene din Pireu, care-au sigilat biroul maritim al lui Macrigiani, după ce-au ridicat toate actele găsite, au intervenit pe lângă mai multe consulate străine, spre a cere lămuriri despre activitatea agenţilor de legătură ai lui Menelaos Macrigiani.

R. Th.

Talentatul actor Chr. Etterle care obţine un frumos succes pe scena Teatrului Vesel în „Birlic".

13 ani dela moartea tenorului Ion Băjenaru.

In luna aceasta s'au împlinit 13 ani dela moartea *tenorului Ion Băjenaru*, unul din cei mai mari cântăreţi ai noştri, a cărui voce a răsunat pe scena românească şi pe câteva scene străine, peste 40 de ani.

Tenorul Ion Băjenaru

Aşa cum fusese înzestrat de Dumnezeu, cu voce, fizic şi joc de scenă, Băjenaru putea fi un artist cu renume mondial, cuceritor de lauri şi avere. Frica de necunoscut şi nostalgia, l-au ţinut însă legat de pământul ţării, în care văzuse lumina zilei.

Născut la 1863, în satul Căciulaţi din jud. Ilfov, fiu al poetului Gheorghe Băjenaru, în familia căruia domnia acel instinct muzical, apreciat de atâtea ori de stăpânul moşiei, Domnitorul Alexandru Ghica, Ion Băjenaru, după ce-a terminat clasele primare, s'a înscris la Seminarul Central. Acolo însă n'a stat mult, căci muzica scenică îl obseda neîncetat şi, în 1885, a trecut la *„Conservatorul de muzică şi artă dramatică"* din Bucureşti, clasa maestrului *Gh. Ştefănescu*, după a cărui absolvire a debutat strălucit în *„Giroflé-Girofla"*, apoi în *„Maria di Rohane"* şi altele, ale căror succese l-au îndemnat spre orizonturi largi şi l-au făcut să se ducă în Italia, unde, paralel cu studiile de specializare ce urma, a avut un angajament la Scala din Milano. Pe lângă magia vocei, el avea un joc de scenă avântat şi romantic, o prestanţă a gesturilor şi o linie de atitudine plină de poezie şi sentiment, ce-au cucerit imediat publicul italian.

S'a întors totuş în ţară, chemat de Boldescu din Craiova, care-i propusese să-l ia în trupa lui de operetă, şi a creeat pe *Sandor Barinkay* din *„Voevodul Ţiganilor"*, care a rămas până la sfârşitul vieţii, rolul lui preferat.

Băjenaru a mai luat parte şi la înjghebarea primei asociaţii muzicale din Bucureşti, cu *Irina Vladaia, D. Teodorescu, Alexiu, Grigoriu, Bărcănescu şi Tănăsescu*, cântând în diferite roluri. Ceeace însă n'ar trebui să uite nimeni din câţi se interesează de muzică la noi, e faptul că Ion Băjenaru, alături de Gh. Stefănescu, fostul său maestru, a luptat un sfert de veac, pentruca Opera Română să devină instituţie de stat.

Ajuns prim tenor al acestei Opere, a cântat alături de cântăreţe ca: *Nuovina, Adelina Patti, Gema Belincioni, D'Asty, Darclée, Teodorini, Yvonne de Treville, Eugenia de Strassern, Yvonne Dubel, Zina de Nori*, etc. în rolurile din operele: *Carmen, Lucia, Ernani, Traviata, Faust, Aida* şi *Ebreea* — cu atâta distincţie, încât celebrul tenor *Picaluga* a zis după ce asistase la o reprezentaţie cu Băjenaru:

„Dece ne mai chemaţi pe noi, când Românii au astfel de voci?"

Dealungul anilor, Ion Băjenaru a păşit mereu înainte, cucerind ovaţii şi câştigând coroane de lauri, ce i se cuveniau pe bună dreptate. Numele său a rămas ca un ecou al celui mai puternic talent muzical cu care ne putem mândri. Vibraţiile vocii lui au fost de cel mai pur cristal, în care notele izbiau ca nişte delicate ciocănele capitonate cu catifea şi mătase. El a avut un volum suficient, ceeace-i permitea să atace roluri de toate genurile, predominând însă registrul de tenor liric, cu note calde şi dulci, cu sonorităţi mângâetoare, prin care treceau accente de duioşie şi emoţie. Prea însufleţit de focul artei şi vitregit de împrejurări, — căci Ion Băjenaru a trăit şi s'a consumat într'o vreme când oficialitatea se gândia şi mai puţin decât azi, că muzica scenică e şi ea un focar de cultură naţională — a căzut victimă pasiunii sale. Părăsind profesoratul — deşi cu studiile sale de muzică didactică reuşise să-şi creeze o carieră oarecum asigurată — şi-a dus greul vieţii cu ceeace putea să dea bugetul restrâns al corului dela *„Domniţa Bălaşa"*, unde el a cântat 37 de ani.

Alte venituri nu mai avea, căci, cum spunea el însuşi: *„Arta nu face politică şi n'are trecere la autorităţi"*; deaceea, secătuit de vlagă, bolnav, s'a dus, în seara zilei de 5 Noembrie 1921, din mijlocul celor cari îl idolatrizau. Şi acum, pentru noi toţi acei cari am avut fericirea să ne delectăm sufletele la auzul cântului său, se impune datoria să-i proslăvim memoria, cel puţin printr'un bust de marmoră, pe care să-l punem pe aproape uitatul său mormânt, din cimitirul Bellu.

Asociaţia muzicală *„Tenorul Ion Băjenaru"* a luat iniţiativa; publicul, să facă restul, pentru ca glorioasa amintire a acestui artist să înfrunte vecinicia şi ingratitudinea oamenilor.

DETESTE

LUNATECII
SUNT O ENIGMĂ PENTRU OAMENII DE ȘTIINȚĂ

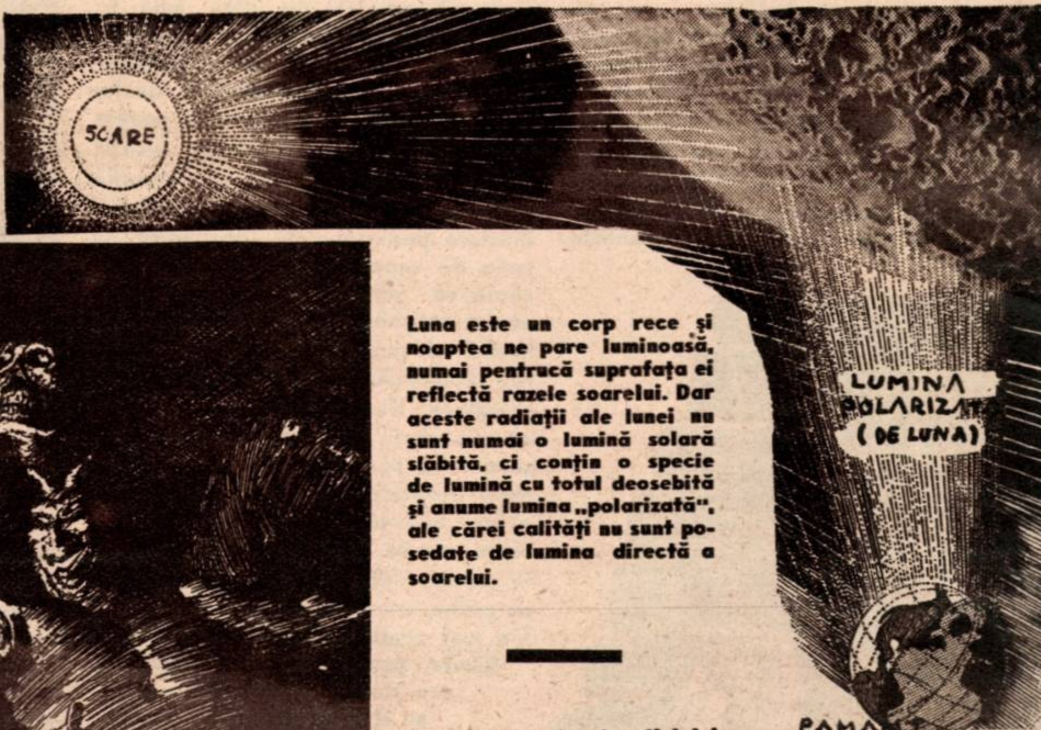
ACUM câteva săptămâni, un tânăr englez, în vârstă de douăzecișișapte de ani a tăiat beregata iubitei sale, iar la instrucție a declarat că nopțile cu lună plină îi provocau accese de nebunie. Nenorocirea făcuse ca iubita să se afle lângă el, tocmai într'un asemenea moment, și o ucisese. Cu puțin înainte, se judecase procesul unui alt tânăr englez, care își înjunghiase un prieten și despre care tatăl său declarase că era „lunatec".

Acum trei ani, într'un alt caz, tot britanic, un mic hoț a fost eliberat dela poliție și retrimis acasă, pe baza aceleiași scuze că luna plină îl făcea iresponsabil de acțiunile sale.

Un muncitor englez, în vârstă de treizecișișapte de ani a declarat, înaintea tribunalului, că nopțile cu lună plină îl înebuniau și prin aceasta explica faptul că atacase trei femei necunoscute, pe care întâmplarea i le scosese în cale.

Dar înaintea tribunalului de copii din New-York, motivul influențelor lunare ce s'a adus întru apărarea unui mic delicvent incorijibil, n'a reușit să impresioneze pe președinte și băiatul a fost trimis în satul de corecție pentru copii, care face parte din sistemul penal al Statului New-York. Chiar intr'un faimos proces

S'a constatat că razele lunii au efecte ciudate asupra anumitor forme de viață animală dar pentru moment nu posedăm decât teorii pentru explicare ciudatei comportări pe care unele persoane o au în nopțile cu lună plină.

Luna este un corp rece și noaptea ne pare luminoasă, numai pentrucă suprafața ei reflectă razele soarelui. Dar aceste radiații ale lunei nu sunt numai o lumină solară slăbită, ci conțin o specie de lumină cu totul deosebită și anume lumina „polarizată", ale cărei calități nu sunt posedate de lumina directă a soarelui.

Desen fantastic al artistului englez Norman Lindsay, ce ilustrează o veche credință că „Zeița Lunei" ar determina nebunia.

de asasinat s'a invocat, în cele din urmă, că făptașa, **Ruth Snyder** își pierduse mințile din cauza lunii pline și că marile crize ale vieții sale fuseseră provocate tot de ocazii de acest fel.

Ciudățeniile de mai sus ar fi părut cât se poate de naturale și de rezonabile, acum câteva secole. Credința că oamenii pot fi lunateci și-și pot pierde astfel temporar mintea, era universală.

Istoricii sunt de părere că această credință ar fi luat naștere în primele timpuri ale medicinii egiptene sau elene, pornind dela ideea că persoanele suferind de epilepsie — care pe atunci se numia **„boala sacră"** pentrucă se credea că victimele sale erau inspirate de zei, — aveau accesele mai cu seamă pe nopțiile cu lună plină.

Una din cele mai ciudate superstiții ale trecutului este aceea a oamenilor transformați în lupi. In China se mai crede încă în oameni ce se transformă în lupi, iar Africa își are prea cunoscuta **„Societate a Leopardului"**, o organizație secretă, ai cărei membri cred, sau cel puțin pretind, că se pot preface în leoparzi.

Luna e întotdeauna amestecată în aceste povești. Iar semi-nebunii cari-și închipuesc că se transformă în lupi, pot fi stimulați de lumina lunii ce le agravează starea, determinând halucinațiile.
Rar se întâmplă ca un mare număr de oameni să păstreze secole dearândul o credință fermă, în ceva care e cu totul fals. S'au făcut recent constatări din care ar reieși că există un grăunte de adevăr în superstițiile somnambulismului, deși acest adevăr poate fi ceva cu totul diferit de teoriile pe care le găsim în folkloruri asupra nebuniei provocată de lună.
Ceeace se știe acum pozitiv este faptul că fazele lunii afectează activitatea și reproducția mai multor specii de animale și plante mari. S'a dovedit spre exemplu că stridiile se reproduc în strictă concordanță cu poziția lunii și că-și schimbă chiar sexul, după evoluțiile acestui astru. Se presupune că această influență s'ar datori temperaturii apei, de pe lângă țărmurile, în care trăiesc stridiile. Această temperatură este la rândul ei afectată de fluxuri, care și ele sunt determinate de lună.
Cu mai bine de două mii de ani înaintea noastră, marele filosof grec **Aristotel**, cunoscut ca fondator al biologiei științifice, a observat că aricii de mare și diverse crustacee de pe țărmurile Greciei, se îngrășau sau slăbiau, după fazele lunii. Actualmente fenomenul acesta nu se mai observă la crustaceele Greciei, ci la cele care trăiesc în apropierea Suezului, pe țărmurile din Sudul Mediteranei. Nu se știe însă dacă crustaceele de pe țărmurile grecești suferiau și ele, pe vremea aceea influențele lunii și au pierdut de atunci acest obicei, sau dacă nu cumva Aristotel a făcut o confuzie, între creeaturile patriei sale și cele egiptene.
Oricum, influența lunii asupra multor animale marine, e incontestabilă. In mările Sudului există un anumit vierme aquatic, numit **Palolo** care nu se reproduce decât pe lună plină, și s'a mai constatat că unele specii de corali dau drumul vlăstarelor, menite să întemeieze noui colonii, numai în această perioadă a lunii pline. **Dedeței de mare** își deschid și închid tentaculele, în formă de petale, în concordanță cu evoluțiile lunii. Multe specii de pești suferă influențe lunare și aceasta se mai întâmplă cu compoziția chimică din frunzele anumitor specii de ierburi marine.
Un alt fapt științific incontestabil este acela că radiațiile pe care luna le trimite pământului conțin o mare cantitate din acea lumină ce se numește **polarizată**, și se deosebește de lumina obicinuită, prin faptul că undele sale vibrează, toate, într'un anumit plan sau direcție, în loc ca vibrația să se facă în toate planurile, perpendiculare pedirecția de propagare. O serie de experiențe au dus la concluzia că această lumină polarizată are o acțiune cu totul diferită de a luminii obicinuite, ajutând la fabricarea amidonului în frunzele plantelor, stimulând desvoltarea germenilor și altor bacterii și sporind producția de semințe a plantelor. Nu se știe sigur dacă proporția de lumină polarizată a lunii e destul de mare, pentruca toate aceste efecte să poată fi puse în sarcina influențelor ei, dar aceasta ar putea constitui totuș o explicație. S'a mai constatat deasemeni că **„orbirile provocate de lună"** și care după o răspândită legendă ar fi rezultatul unei expuneri a ochilor și a feței la lumina lunii, în timpul somnului, se produc într'adevăr. Deobicei această orbire este însă temporară. Niciunul din aceste cunoscute efecte ale luminii sau fazelor lunii asupra viețuitoarelor din apă și de pe uscat, nu furnizează o explicație directă pentru părerea că oamenii și-ar pierde mințile, sub radiațiile acestui astru, dar sugerează că se mai pot face descoperiri în această direcție. In orice caz, nu încape îndoială, că atât presupusele victime ale semnambulismului, cât și prietenii lor, cari cunosc circumstanțele, sunt perfect sinceri în credințele lor.
O teorie posibilă se bazează pe efectele dovedite ale luminii polarizate asupra activității germenilor. Pescarii au de mult convingerea că peștele mort se strică mai repede, dacă e expus la lună, decât cel care e ferit de aceste radiații. Măcelarii sunt de aceaș părere. Savanții au confirmat faptul, iar acum câțiva ani, doi bacteriologi, doctorii **E. G. Bryant**, din Sudul Africei și **T. F. Morrison**, dela Universitatea din Princeton, au descoperit care erau cauzele. Lumina polarizată a lunii accelerează desvoltarea bacteriilor, care determină stricarea cărnii.
Toate acestea ar putea explica întrucâtva superstiția somnambulismului. Presupuneți că un individ suferă de una din acele febre cauzate de germeni, cum ar fi scarlatina sau o otrăvire a sângelui, datorită germenului numit **streptococus**. Știut este că dacă febrele acestea ating un anumit punct, bolnavul începe să delireze. Ei bine, în cazul că victima unei astfel de boale este lăsată câtva timp sub radiațiile lunii pline, se prea poate ca lumina polarizată să stimuleze germenii boalei, accelerându-le desvoltarea așa că febra crește atingând punctul delirului. Câteva exemple de felul acesta observate într'o epocă primitivă au fost deajuns pentru a da naștere superstiții somnambulismului.

Tabloul acesta intitulat „Fantoma" executat de Franz Sedlacek din Viena, ne arată cum un nour de ceață poate lua cele mai bizare forme, într'o imaginație bolnavă.

Baronul Gilles de Rais și Lupul său Fermecat. Boala numită de știință „Lycanthropie" care face ca victimele să se creadă transformate în lupi, poate fi agravată de radiațiile lunei pline.

O altă superstiție susține că un ritm misterios al fluxurilor, moștenit de pe vremurile când întreaga viață era acuatică, ar persista încă în oameni și face pe cei cari suferă de un ușor desechilibru intelectual să-și piardă mințile cu desăvârșire, în cursul anumitor faze lunare, care ar sta în raport cu fluxul sau refluxul.
E adevărat că există în corpul omenesc tot felul de misterioase ritmuri zilnice, săptămânale, lunare inclusiv un flux și un reflux al corpusculelor albe din sânge, dar nici un fiziolog n'a putut descoperi, până acum, vreo relație directă între lună și somnabulism.
O altă teorie care-ar explica pentruce luna determină în oameni o stare de nebunie, își are sursele în ceeace antropologii numesc amintiri ancestrale. A fost o vreme, în istoria omană, înainte de invenția pojiției și a luminii electrice când nopțile întunecoase erau foarte puțin propice plimbărilor. Nu încape îndoială că cei mai mulți oameni din zilele acelea se ghemuiau în cavernele sau colibele lor imediat după apusul soarelui, de teama fiarelor, care vedeau mult mai bine decât ei la întunerec, sau pur și simplu pentrucă plimbarea prin păduri, în puterea nopții, însemna să se expună a se împiedica de o rădăcină, sau a cădea într'o râpă. Excursiunile nocturne se întreprindeau, desigur, numai pe lună plină.

In zilele acelea, când trăiau câte zece cincisprezece indivizi laolaltă, într'o colibă, îndrăgostiții nu puteau aștepta decât o noapte cu lună plină, spre a-și putea vorbi în voe, rătăcind prin păduri, fără a fi văzuți însă de ceilalți.
Psihologii sunt de părere că aceasta ar explica străvechea preferință a îndrăgostiților pentru lumina lunii.
S'ar prea putea ca persoanele care suferă de un ușor desechilibru mintal, să se simtă mai neliniștite pe nopțile cu lună plină, și aceasta ar explica iarăș superstiția somnambulismului. Dar, oricum ar fi luat naștere această credință, psihologul modern înțelege acum ușor ce se întâmplă cu indivizii izolați, cari asemeni tânărului ucigaș, pomenit la începutul acestui articol, se plâng c'ar suferi de somnambulism.
Să presupunem că un copil dotat cu un sistem nervos mai debil, aude că un bătrân din familia sa e lunatec. Ideea pare interesantă, e nutrită în mintea cam desechilibrată a aceluia, și cu vremea devine o obsesie. Persoana ajunge astfel a fi convinsă, la un moment dat, că se află sub **„stăpânirea lunii"**. Nu e exclus ca presupusele victime ale somnambulismului, care au apărut înaintea tribunalelor, să fi fost niște victime absolut reale, dar își datoresc starea numai faptului că mințile lor nutriseră și exageraseră această idee.

Expoziția pictorului Ioan Popazoglu

Cap (studiu) de I. Popazoglu.

Portret (desen) de I. Popazoglu.

La Mozart s'a deschis expoziția de picturi (ulei și desenuri) a pictorului *Ioan Popazoglu*.
Ioan Popazoglu e mai mult peisagist. Desenul joacă, în pictura sa, un rol preponderent : e scheletul pe care și-a construit toate edificiile picturale. Asta îl diferențiază de alții, a căror pictură, fiindcă nu au desen, cade, se topește, de parcă ar fi făcută din unt și lăsată lângă căldură.
El însă e sigur pe desen și are o mare spontaneitate în execuție, care-i permite să-și realizeze tablourile în chiar momentul când a fost atras de pitorescul unui peisaj, ori de caracteristica altui subiect pictural.
Operele lui *Ioan Popazoglu* au tot farmecul tinereții și iubirii de viață al admiratorilor frumuseților naturii.

DETESTE

CITIREA CARACTERULUI

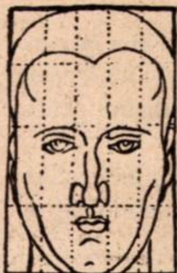
la îndemâna tuturor

Fiziognomia, sau arta de a judeca prin trăsăturile feții caracterul cuiva, a avut totdeauna mai multă trecere de cât chiromancia. E adevărat că ea are adepți serioși începând prin întemeetorul său, Jean Gaspard Lavater, filosof, poet și teolog protestant elvețian, care a murit la începutul secolului al 19-lea în 1801.

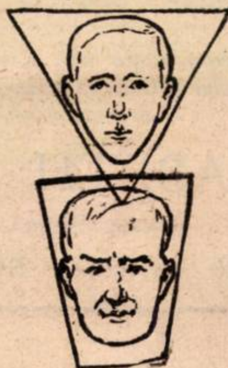
Lavater sau mai degrabă sistemul său, a fost foarte discutat în epoca lui. Cerea dealtminteri studii destul de complicate. Mult mai bine potrivită cu nerăbdarea noastră modernă e metoda pe care ne-o propune doctorul Defosses, în serioasa revistă „Presse medicale".

— Dreptunghiurile și triunghiurile — spune dânsul — sunt cele două forme principale ale capului nostru, dacă suntem cu adevărat indivizi superiori. Această concluzie se sprijină pe dovezile adunate timp de secole întregi. De bună seamă, știința medicală a refuzat să ia în serios această chestie, până acum de curând. Ultimii treizeci de ani au creeat însă în laboratoare posibilități care să îngădue verificarea a numeroase teorii referitoare la caracterele fiziognomice și putem conchide în felul următor:

Fața dreptunghiulară ideală poate fi înscrisă într'un dreptunghiu, de lungime mijlocie, și care se poate împărți în trei „caturi", proporționate. Un asemenea chip arată echilibrul perfect. El trădează o voință hotărîtă, constructivă, curajoasă, bărbătească, mentalitatea unui conducător de oameni, a unui șef. In generația noastră putem observa asemenea figuri la un Pasteur, un Foch, Joffre, și în trecut la Beethoven.

Se regăsește acelaș chip la marii politicieni, la conducătorii din industrie, etc. Figura dreptunghiulară pare să întovărășească cele mai alese calități ale ființei omenești. Artiștii din antichitate dădeau această formă chipului lui Jupiter, cei din Evul Mediu lui Dumnezeu și lui Christos. Există deci sub acest raport un acord perfect între toate școlile de artă din toate timpurile.

Să trecem acum la forma triunghiulară, al cărui vârf e întors în jos, sau acea în formă de trapez, a cărui bază mare e în sus. Ea corespunde tipului numit „intelectual". Ea caracterizează pe gânditori și pe matematecieni, pe oamenii de litere și pe artiști. Dar se poate întâlni deasemenea și la unii străluciți oameni de stat, ca Cesar, August și Richelieu.

Oamenii care au un cap în acest fel dovedesc mai puțin echilibru mintal decât cei „dreptunghiulari", mai puțină capacitate de de a cumpăni argumentele contradictorii, sunt mai puțin stăpâni pe dânșii, dar au mai multă imaginație și putere creatoare.

Să trecem la figura în formă de ou. Ea e înrudită de aproape cu tipul triunghiular, de o parte, și de cealaltă cu tipul oval a cărui parte sau etaj superioară e lărgită. Această desvoltare remarcabilă a „etajului superior", sau regiunea craniană de sus, dovedește o superioritate intelectuală. Ea arată deasemenea orgoliul și ambiția dusă la exces. Acestui tip îi aparțin doi oameni celebri, cari nu pot fi considerați ca având o inimă prea sensibilă: Filip Strozzi și Vladimir Iliici Ulianoff, mai cunoscut sub numele de Lenin. Filip Strozzi, născut la Veneția în 1541, a fost general în infanteria franceză și s'a distins prin cruzimea lui.

Lenin aparține unei perioade istorice prea apropiată de a noastră ca să mai fie nevoe să insistăm asupra caracterului său neîndurător.

Aceleiași categorii îi aparține, fără îndoială, regina Elisabeta a Angliei, deosebit de inteligentă și instruită, vorbind dela 16 ani franceza, italiana, latina și greaca, înaltă, cu trăsături regulate, cu fruntea largă, sub o coroană de păr roșcat, cu buzele subțiri, dânsa era frumoasă, dar iute la mânie, foarte mândră și disprețuitoare; nu știa ce-i dărnicia și nu ierta niciodată.

Cu cel mai mare sânge rece și cumpănindu-și cuvintele, ea a dat ordin să fie executată Maria Stuart, dupăce a ținut-o 19 ani în închisoare, iar pe dușmanii săi politici i-a supus la torturi îngrozitoare.

Trecem acum la tipul oval pur, care diferă de cel precedent printr'o mai mare armonie a liniilor.

Acest fel de figură se întâlnește mai ales la femei. Deobicei, arată blândețe și fire iubitoare.

Ovalul poate să difere în proporțiile lui. Se poate apropia de tipul „rotunnd" sau de tipul „lungueț". Ovalul lungueț indică predominarea nervozității în temperament, cu tendințe de limfatism. Delicate, spirituale, șirete, aceste figuri se găsesc în portretele lui Watteau, ale lui Fragonard și ale elevilor lor. Sunt chipurile care au predominat la Versailles, în timpul când s'a

Fața dreptunghiulară a lui Foch, (jos) și Beethoven (sus, trădează o voință hotărîtă, curagioasă, bărbătească, mentalitatea unui conducător de oameni, a unui șef.

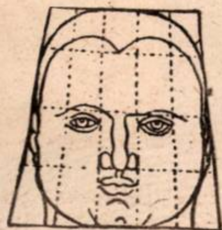
Figura în formă de ou a lui Lenin exprimă un caracter neîndurător.

pregătit marea revoluție, atunci când oamenii știau cât de plăcut e să trăești și când fiecare repeta: „După noi potopul!"..

Trecem la un alt fel de caracter, figura hexagonală. De data aceasta ajungem la oameni lipsiți dn orice avânt. Sunt materialiști înăscuți. Dar există oarecare compensație: energie fizică, perseverență, putere de muncă. Acest tip este obicinuit la câteva rasse, care trăesc foarte aproape de natură.

Și acum ajungem la ultimul tip, la chipul trapezoid, a cărui bază e în partea de jos, sau — spre a vorbi într'un limbaj mai puțin științific, dar mai înflorit — la chipul în formă de pară. Acestui tip îi aparțin foarte puține celebrități, foarte puțini oameni cari să fi însemnat ceva în viața. Partea de jos a figurii e adesea năpădită de grăsime, în jurul fălcilor mari și puternice, și nu fără dreptate. Intr'adevăr, una din caracteristicile acestui tip este lăcomia. Ba mai mult, un temperament calm, o fire puțin idealistă, un spirit mai mult practic. Să nu-i plângem prea mult; acești oameni nu ajung la glorie, dar au tot atâta posibilitate, cași oricare altul, să ajungă la fericirea relativă pe care ne-o poate oferi viața.

Ca să încheem, trebue să mai adăogăm că doctorul Defosses, el însuș, precizează că în fiziogonomie, ca și în medicină, trebuesc făcute multe observații, înainte de a fi sigur de diagnostic. Forma capului dă o indicație, un punct de plecare, dar nu constitue o dovadă hotărîtoare.

Nu-i mai puțin adevărat că această clasificare simplă va putea fi folositoare cititorilor noștri. Ea îi va ajuta și îi va îndemna să-și studieze semenii, și nu trebue să uităm că în lupta aspră a existenței moderne, această cunoaștere a celor din jurul nostru, e dintre acelea care au cea mai mare valoare.

Alhambritta s'a înapoiat!

Glorioasa trupă de revistă a Alhambrei s'a înapoiat în Capitală, după un triumfal turneu în provincie.

Publicul din întreaga țară a aplaudat frenetic spiritul, fastul, eleganța, din admirabila revistă a d-lor Vlădoianu și Constantinescu, a cărei carieră a fost întreruptă în plin succes la București pentru a fi reluată acum, cu începere de Joi.

In tot timpul lipsei din Capitală a formației de revistă, d-nii Vlădoianu și Constantinescu au înregistrat un succes strălucit cu comedia muzicală „Alhambra filmează". La succes a contribuit mult și compozitorul Ion Vasilescu care a compus câteva șlagăre care ar putea figura cu succes în orice film sonor.

Meritul d-lor Vlădoianu, Constantinescu și Vasilescu, este cu atât mai mare, cu cât au reușit să prezinte prima comedie muzicală românească de succes.

Este adevărat că au fost ajutați și de un mănunchi de actori excelenți în frunte cu Elena Zamora, Virginica Popescu, Florica Demion, Niculescu Buzău, Const. Lungeanu, Titi Botez și Marietta Ionașcu.

Odată cu reluarea Alhambrittei, „Alhambra filmează" va trece la matineuri.

Iar revista care se întoarce din gloriosul turneu prin țară, având în distribuție cele mai strălucite vedete ale genului revuistic în frunte cu Marilena Bodescu, Silly Vasiliu, Mia Apostolescu, Talianu, Groner, Vasilache, Stroe și ceilalți, vor continua să descrețească frunțile spectatorilor.

— gol —

In fotografiile noastre reprezintă pe compozitorul Ion Vasilescu cu orhestra lui, și o scenă din Alhambra filmează (actul II).

D-ra LENY CALER

strălucita noastră comediană care a înregistrat un succes triumfal cu rolul titular din comedia muzicală „Ninon" pe scena Teatrului Regina Maria.

Atenţiunea cu care va îngrijiţi tenul vă caracterizează

O FEMEIE DE LUME, ştie ce valoare însemnată are îngrijirea tenului. Primele urme ale vârstei apar pe obraz. Ele pot fi evitate, dacă vă îngrijiţi în permanenţă cu produse a căror compoziţie chimică să fie bine studiată. Intre cosmetice, pudra ocupă locul de frunte. Este incontestabil, cosmeticul cel mai întrebuinţat. Deaceea, femeile care au atenţia concentrată asupra lor şi se preocupă de menţinerea şi reliefarea frumuseţii trebuie să fie foarte atente când cumpără pudra.

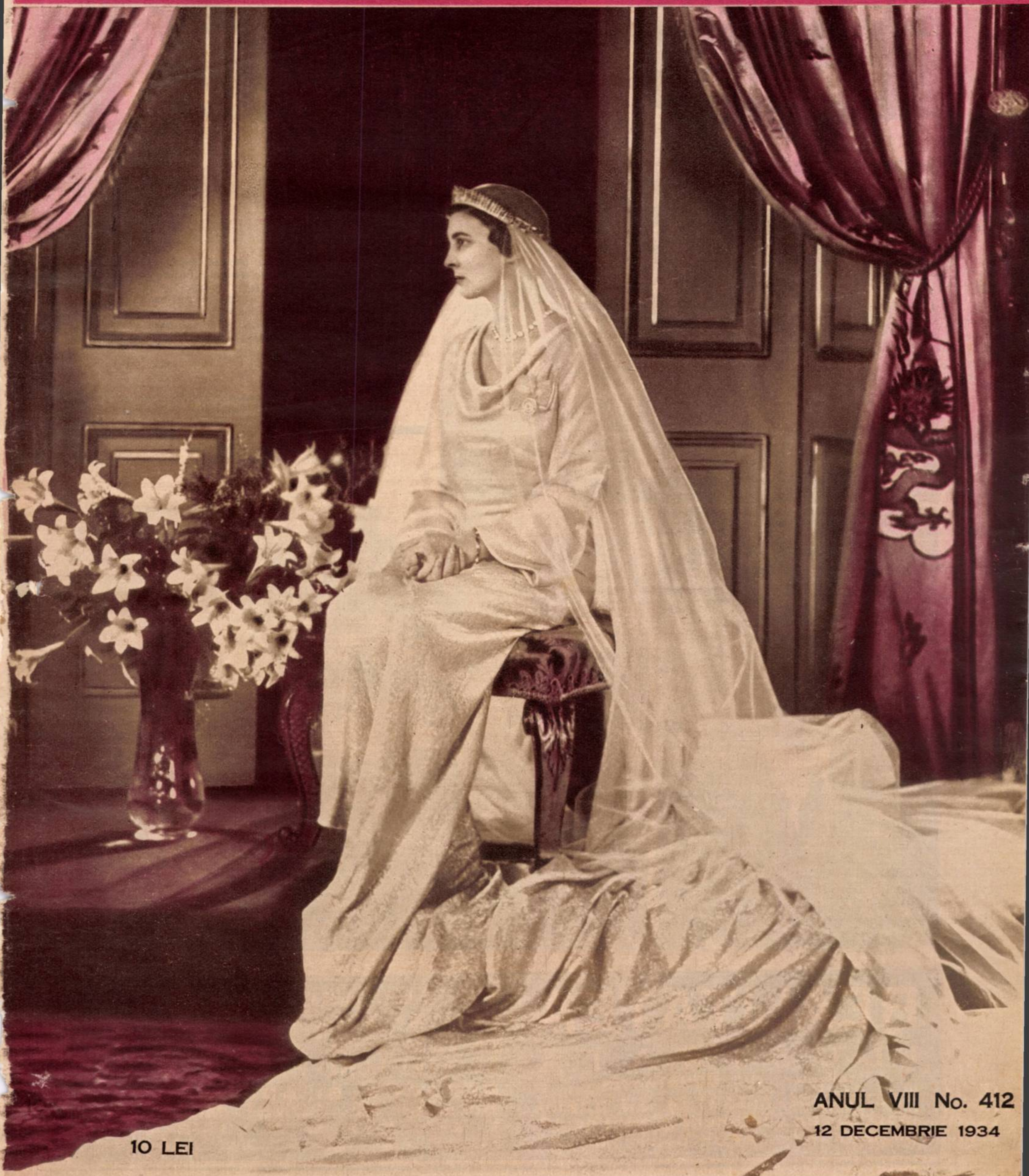
Increderea cu care este întrebuinţată pudra Richard Hudnut Three Flowers la Paris, Londra şi New-York face dovada calităţilor sale.

Şi Dv., doamnă, puteţi folosi pentru îngrijirea tenului acest preparat de mare clasă. Cremele Richard Hudnut sunt deasemenea un ajutor preţios pentru frumuseţea multor femei sărbătorite din Apus.

Pudra RICHARD HUDNUT
THREE FLOWERS

REALITATEA ilustrată

ANUL VIII No. 412
12 DECEMBRIE 1934

10 LEI

Princesa Marina, fotografiată în rochie de mireasă, în palatul Bukhingam din Londra.

Actualităţi din ţară

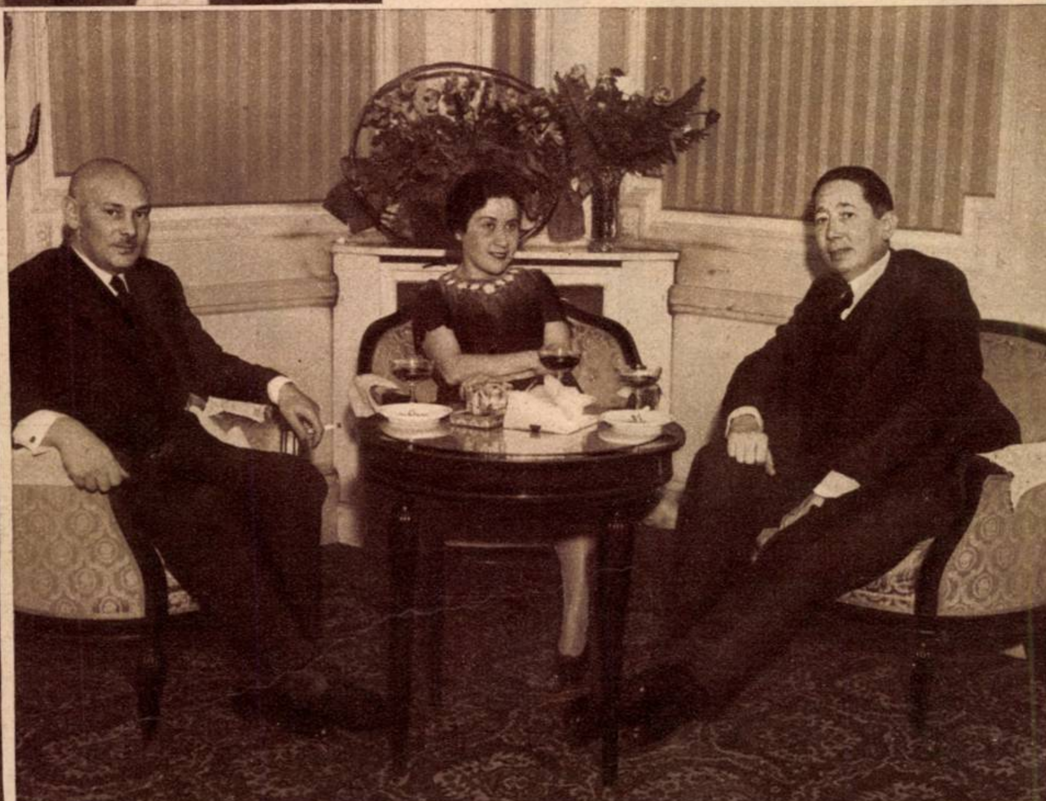

Poetul Cincinat Pavelescu a încetat din viaţă, săptămâna trecută la Braşov. Corpul neînsufleţit al marelui nostru poet a fost transportat în Capitală, la cimitirul Bellu, unde în cadrul unor deosebite solemnităţi a avut loc înmormântarea. Fotografiile noaste reprezintă : Cincinat Pavelescu pe catafalc şi transportarea sicriului din capela cimitirului Bellu.

Imediat după sosirea d-lui Ostrovski primul plenipotenţiar al Sovietelor în Capitală, d. Titulescu, ministrul de externe i-a făcut o vizită protocolară. In fotografia noastră îl vedem cu doamna şi domnul Ostrovski.
Alăturat, d. Edmond Ciuntu, ministrul României la Moscova.

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN . . . . . 400 LEI
PE ŞASE LUNI . . . . . 200 „
PE TREI LUNI . . . . . 100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A

Adolf Hitler citind programul de guvernământ la 21 Mai 1933 în fața Reichstagului hitlerist la Potsdam.

Hitler PUMNUL GERMANIEI

CAP. III
Intâia dezertare

CEI cari n'au putut răspunde acțiunii lui Hitler, cu brutalitate la brutalitate, cu crimă la crimă, și au suferit deci în cugetul și în carnea lor, s'au întrebat adesea, privind dela oarecare distanță acest pumn de fer, cum de-a scăpat cu viață din Viena ?... In casa părintească suferise de o boală de piept, care nu prea cruță. Felul de trai pe care i-l îngăduia imperiala Vienă, nu era deloc strălucit. Mii de tineri pieriau din pricina boalelor sociale, din pricina unei foame prelungite — cum de n'a pierit Hitler ?...

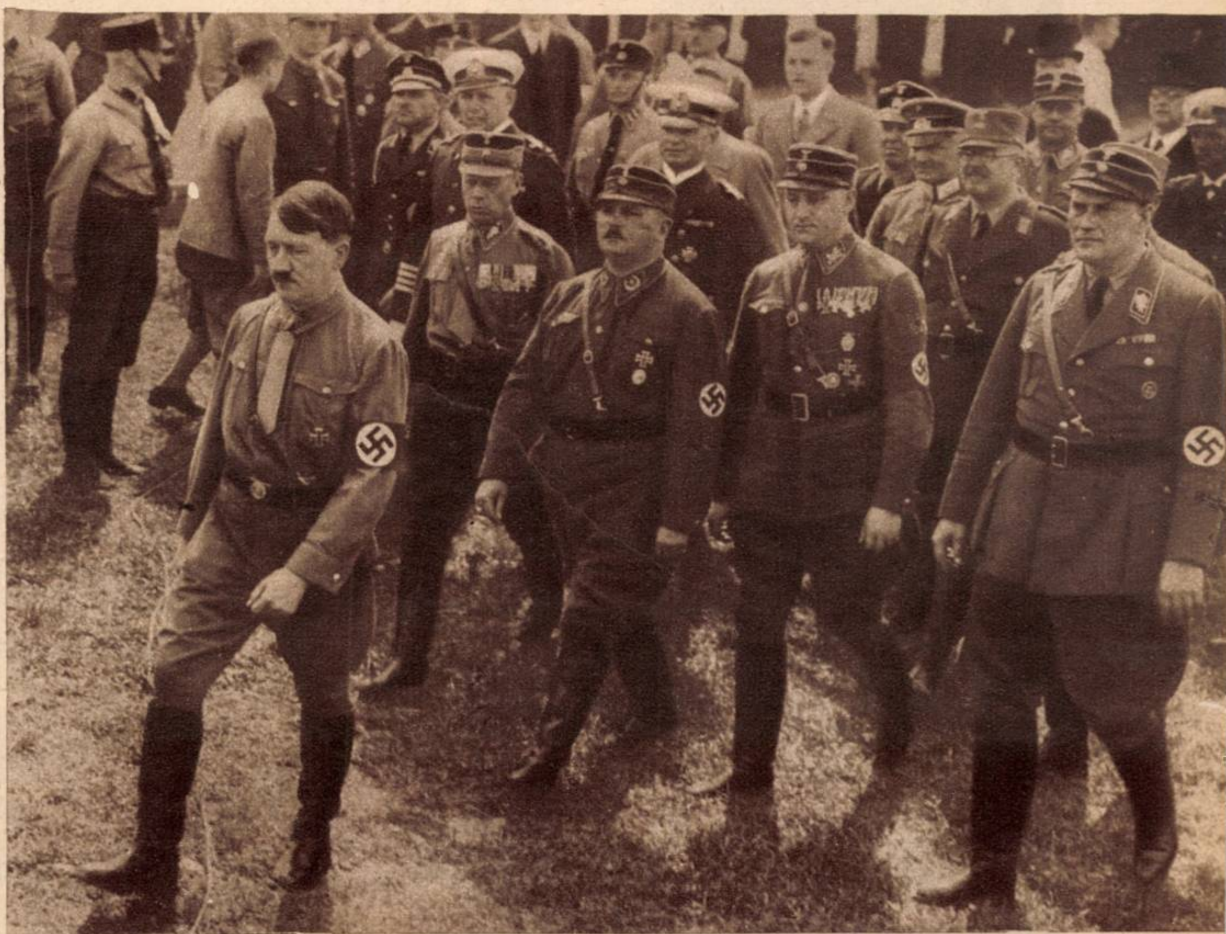
Această rezistență trebue să reamintească mereu, dealungul vieții lui atât de agitate și periclitate, că tânărul de la hotarul Austriei, fiul vameșului de origină rurală, nu era o ființă ca oricare alta, ci un ins cu făptură herculeană. In el se aflau rezervele a numeroase generații de țărani bavarezi, **bajuware**, pe care nu le putea istovi câțiva ani de trai câinesc, în capitala Austriei. Vom vedea că nu-l doboară lovituri mult mai cumplite, care ar fi fost altora fatale.

In 1912, la 21 de ani, Hitler e înrolat în armata Impăratului. Nimic nu-l îndemna să creadă în imperiul alcătuit din naționalități **„inferioare"**, nu îndeajuns de exploatate. Nici o speranță, de niciun fel, nu-l reținea la Viena, orașul tuturor speranțelor, spre care se 'ndreptase din provincie, cu cinci ani mai înainte, adolescent de 16 ani. Fuge. Dezertează.

E întâia lui dezertare gravă — dacă socotim că dezertarea locului natal e o crimă, pe care o înfăptuesc mai toți copiii.

Gravă pentru legile austriace, nu însă pentru Hitler.

El e încredințat că sărind zidurile cazărmii, dupăce se purtase destul de îndrăzneț cu unii ofițeri, luând trenul spre Salzburg și de aci, prin trecătorile munților, de lângă Freslassing, intrând în Bavaria, trăda, e drept pe Impărat, dar slujia ideea germanismului. Cu astfel de credințe — uneori mult mai puțin ideale — tineri de vârsta lui Hitler au obiceiul să comită fapte și mai odioase. Hitler a fugit — și dacă din punct de vedere moral nimic nu-l justifică, îl acoperă totuș istoria, care a avut grijă să ruineze și să desmembreze imperiul cesaro-crăesc, numai câțiva ani mai târziu. La München, în 1912, viața e mult mai ușoară ca la Viena, oraș cosmopolit, unde lupta pentru un capuținer lua uneori forme canibalice. Tânărul dezertor nu mai lucrează pe schele ca zugrav, ci

Hitler sosind la o întrunire național-socialistă la Kiel. Imediat în urma lui, Roehm, mâna dreaptă a lui Hitler, pe vremea aceia. Mai târziu (30 Iunie 1934) Roehm a fost ucis fără milă din ordinul lui Hitler.

mai mult ca desenator, în birourile de arhitectură. Câştigă mai mult, şi are timp îndestulător să-şi completeze jalnica educaţie de la Viena. Cu toate eforturile remarcabile de-a atinge unele culmi artistice — mai cu seamă în pictură, în teatru, uneori prin prezenţa acelui impresionant precursor care a fost Frank Wedekind — Münchenul e totuş un oraş provincial, cu o puternică culoare locală, în care descendentul bavarezilor de la Braunau trebue să se fi simţit, sufleteşte, ca la el acasă. Până şi dialectul labial, cu grase explozii de voce, atât de ridicole în subtila Vienă, la München sunt adevărate voluptăţi. Totuş, tânărul Hitler nu era, la München, mai puţin desorientat ca la Viena. Ce urmăria?... Desenul arhitectural nu-l mulţumia deşi credea că

Sus: Hitler împreună cu ministrul de răsboi von Blomberg, asistând la o paradă militară la Ulm.

Adolf Hitler la localul de vot din Koenigsberg (Prusia) cu prilejul ultimelor alegeri.

Adolf Hitler în faţa microfonului, cu prilejul unuia din numeroasele discursuri, ţinute la postul de radio din Berlin.

Hitler vorbind la Kiel, unei adunări de 30.000 de oameni.

dacă va izbuti să ajungă arhitect, îşi va fi împlinit rostul vieţii... Un tânăr de 22 de ani se poate înşela asupra lui însuşi, când nu dispune de energii excepţionale. Hitler trebue să fie bănuit — chiar dacă nu gândia precis — că nici arhitectura nu era adevărata vocaţie a firii lui. Arhitecţii nu se ocupă cu atâta pasiune de evenimentele politice externe şi nici nu caută să cunoască originea şi desfăşurarea lor probabilă, cu atâta îndârjire, ca o idee fixă. In 1913, în timpul războaielor balcanice, Hitler la München, simte că ceva se clatină în Europa, care va pune cu siguranţă în discuţie tragică fosta patrie depe malurile Dunării. S'ar fi ocupat mai puţin de aceste întâmplări, pe care băutorii de bere din München le savurau ca un spectacol pitoresc, ceva mai grav ca la circ un salt mortal, dacă Hitler ar fi avut ca ceilalţi

münchenezi o viață cu evenimente proprii, atât de savuroase la vârsta lui. Dar, Hitler mergea mai departe pe drumul ascetismului și abstinențelor, închis în el, ca într'o metafizică sub presiune. 1914!

Hitler are 25 de ani — și îl cutremură vestea asasinării perechii moștenitoare a Austro-Ungariei la Sarajevo, de câțiva teroriști sârbi, cari au avut nevoe de trei atentate în aceeaș zi, în acelaș oraș, ca să-și atingă scopul. Așa dar nu se înșelase!... Politica mai mult sau mai puțin împăciuitoare a Habsburgilor — care nu îngăduiseră decât Ungurilor un oarecare drept de șovinism și tiranie — dăduse greș!... Habsburgii se vor ridica însfârșit împotriva Serbiei, după zdrobirea căreia, vor face acasă acea politică național-germană, strict și exclusiv germană, până la contopirea definitivă cu Germania. Atunci Hitler nu va mai fi un dezertor, un trădător al patriei lui, ci unul din fiii aleși, un precursor al adevăratului ei destin! Fără a vedea uriașele proporții pe care amenința să le ia conflictul sârbo-austriac — căci temperamentele energetice, vijelioase ca ale lui Hitler n'au niciodată un orizont prea larg — fără a presimți măcar că acțiunea teroriștilor sârbi va deslănțui un conflict de forțe, care-ar putea altera pentru totdeauna năzuințele de hegemonie universală ale „superioarei" națiuni germane, tânărul e cuprins de un delir de entusiasm.. Dealtfel în jurul lui vede tot entuziasm — căci oamenii limpede văzători și prudenți au fost totdeauna foarte puțini la număr în Germania și chiar și la München, orașul artelor libere. Dacă ținem seama de structura sufletească milenară a poporului german, așa cum am încercat în câteva linii s'o definim cu imparțialitate în prefața acestei povestiri, tânărul Hitler nu s'a înșelat mai târziu, afirmând că întreg poporul german primise cu bucurie vestea răsboiului... Ce-au făcut germanii, în ultimile două milenii, decât războaie?... Când dobândiseră o victorie atât de strălucită în 1871, dece n'ar mai dobândi una în 1914. care să umilească poate, de data aceasta, și Marea Britanie, stăpâna mărilor?... **„Nici azi** — adică după înfrângerea imperialismului prusac — **nu mi-e rușine să spun, scrie Hitler în 1923, că într'un elan irezistibil de entuziasm, căzui în genunchi și cu inima plină de fericire, mulțumii Cerului că-mi dăduse să trăesc o asemenea clipă".**

Nu știm dacă la München, sau în alt oraș din cuprinsul Germaniei, a mai căzut atunci în genunchi vreun elev desenator, sau chiar vreun matur arhitect, mulțumind lui Dumnezeu că l-a fericit cu izbucnirea unui războі. Dar Hitler nu era un tânăr de rând, căci în el colcăia o ambiție politică și se închega o viziune biologică a lumii, greu de înnăbușit.

Din chiar acest entusiasm și extatică fericire se poate deduce ușor puerilitatea rațiunii politice a tânărului Hitler și în acelaș timp vigoarea năzuințelor lui șovine. Azi știm că întreaga coaliție a imperiilor centrale s'a prăbușit, și din puțin s'a ținut — din foarte puțin — ca spiritul prusac, asemenea spiritului hun de către Regele francez din evul mediu, să fie pentru totdeauna stârpit din istoria omenirii. La această răscruce a destinelor, Hitler fără să bănuiască măcar ce-l putea aștepta pe el și pe cei din aceeaș familie cuaternară, cădea în genunchi și mulțumia, cu mâinile împreunate, Cerului!...

Dar a fost consecvent. Fostul dezertor austriac înaintează Regelui Leopold al III-lea al Bavariei, o cerere să fie primit voluntar și e vărsat la regimentul 16 de rezervă. Imbarcarea în trenul militar. Muzică militară. Frenezie în gări. Trecerea Rhinului! Tot atâtea etape ale entuziasmului neștiutor. Frontul!... Bombănitul furios, depărtat, al tunurilor. Tăcerea morții. Tranșeele în ceață. Noroiul perfid și rece.

Avem toate motivele să credem că entuziasmul tânărului erou din München se mai alterează... Oamenii prea entuziaști dovedesc un sistem nervos destul de fragil, pândit de isteria contrarie, a descurajării, tot atât de violentă. Faptul că **„der Gefreiter Hitler"** (fruntașul Hitler) n'a căzut pe front, se datorește întâmplării. Se datorește, desigur, și prudenții. Totuș nu se poate spune c'a fost un laș — și cu prudența care l-a salvat ne vom mai întâlni odată, ceva mai târziu, pe străzile München-ului, cu prilejul unei încercări de lovituri de stat, când Hitler, privit mai de aproape și individual, a putut fi văzut mai limpede **„la lucru"**. Dar eroismul nu este nici el — oricât ar fi de eroic — o stare permanentă de tensiune a voinții și a nervilor, ci momente intermitente. Se pare că Hitler n'a fost lipsit de astfel de momente. N'au prea fost observate, din pricină că între camarazii de luptă era tot atât de retras și de ursuz, ca și între camarazii de școală de odinioară, ba unele isbucniri de violență sau de slăbiciune făcuseră să fie socotit cam „țicnit".

O schije de obuz, la 6 Octombrie 1914, îl rănește, pe semne din imprudență și din neștiința de-a se feri încă, dacă ținem seamă că această rană dintâi o dobândește în primele luni ale răsboiului. După un stagiu în spitalul militar de lângă Berlin, se întoarce iar pe front, mult mai cumințit, căci vreme de trei ani face războiul, fără ca obuzele să-i mai atingă un fir de păr.

In acest timp îl interesează desigur evenimentele militare, dar mai mult evenimentele politice. Nu se'ntreabă dece s'a ridicat și Anglia împotriva Germaniei, nu-l interesează dece Statele-Unite ale Americii tind tot mai mult spre o alianță cu Franța invadată și nu vrea să știe dacă forțele morale care se opun tunurilor germane de cel mai mare calibru, vor putea fi vreodată asasinate. Fruntașul Hitler, în tot timpul luptelor, e teribil de indignat pe o anumită categorie de ziariști de la Berlin pe cari el — dac'ar putea — i-ar înălța în spânzurători, să se legene la bătaia vântului și să converseze cu ciorile. Se miră că'napoia frontului n'au fost însă asasinați — așa cum se cuvine — acei socialiști, cari se ridică deasupra intereselor patriei (lui Wilhelm al II-lea) și tot vorbesc de „libertate de conștiință", când sunt aruncați în închisoare, de parcă victoriile militare se dobândesc cu astfel de muniții iluzorii!... La ce poate fi bună „convingerea", dacă nu să servească acel ideal pe care Hitler îl socotește de esență divină, deci deasupra oricărei morale, oricărei „libertăți"...

La 7 Octombrie 1917, în timpul cumplitelor lupte de pe Somme, fruntașul Hitler e rănit pentru a doua oară. Decorat: **Crucea de fer** cl. I. E o distincție supremă. Totuș nu s'a publicat încă nicăeri, de către cineva, o descriere a luptei la care a luat parte Hitler și a împrejurărilor speciale în care a meritat **Crucea de fer.** Au fost momente în cariera politică a dictatorului, când ar fi avut mare nevoe de o prezentare elogioasă — totuș această prezentare încă nu există, cu tot numărul mare de adulatori cari se țin, asemenea cățelușilor, după pulpana lui.

In noaptea de 13 spre 14 Octombrie a anului următor, fără vreun act special de eroism, Hitler era să-și piardă viața la Ypres, unde englezii năpădiseră linia germană cu nouri groși de gaze otrăvitoare. Că a scăpat, se datorește constituției lui robuste. Alții au murit ca muștele. Hitler nu piere numai pentru c'a'nghițit puțin fum inecăcios...

Ar fi putut muri. Mulți regretă că Hitler n'a profitat de această împrejurare atât de serioasă, ca să scape pentru totdeauna de mizeriile vieții. Adversarii de azi ai hitlerismului își închipuesc că prin pieirea lui Hitler, Germania n'ar fi apucat pe drumul pe care merge azi, înconjurată de tancuri și ocrotită de avioane de bombardament, din nouri. Trebue să-i consolăm de părerea de rău și să le risipim în acelaș timp iluzia. Hitler n'a făcut decât să accelereze un fenomen politic, care s'ar fi produs și fără el, deși poate în forme mai puțin vulgare și fără atâtea odioase crime. Germanii n'au fost prea încurajați în transformarea lor lăuntrică — fiind dela natură destul de greoaie — și sunt etnografi și biologi cari susțin că o asemenea totală schimbare, a omului sanguinar, în individ gânditor, nici nu e cu putință.

Absurditatea conștiinței, când se manifestă prin ea însăși în planul istoriei, o putem vedea mai bine în ceeace s'a petrecut nițel mai târziu... La spitalul Passewalk din Pomerania, unde Hitler e dus cu plămânii însângerați, domnește consternarea. Tăcerea obicinuită a spitalelor, e acum funebră... Germania ajunsese la marginea prăpastiei, Marinarii se revoltaseră, cuprinși și ei de acea furie specială, atât de molipsitoare, care venia din Rusia în revoluție. Impăratul abdică — Wilhelm al II-lea, Impăratul Continentelor (cum se închipuia însuși) e acum un fugar, amenințat cu moartea de întâiul din soldații cari nu mai cred nici în el, nici în ofițerii lui!... Numai cine a trăit în atmosfera medievală a totalei supuneri a germanilor, căzuți pe brânci dinaintea Kaiserului lor, în răstimpul a patru decenii de emfatică și divină suveranitate, își poate da seama de catastrofa morală a fugii împăratului, pentru supușii lui... La spitalul militar din Passewalk domnește tăcerea sinistră, încărcată de tumult.

Rănițíi au desigur și ei dreptul să fie vestiți de ceeace se întâmplase de la evacuarea lor depe front, să știe și ei cum se isprăvește marea bătălie, în care își puseseră atâtea speranțe și viața lor. Dar această veste n'o poate aduce un militar, un comandant, fie el medic! Prăbușirea gloriei germane o va anunța deci răniților, pastorul spitalului!... In sala cea mare, luptătorii se adună pe'ncetul, în cârje, în cărucioare, sau sprijiniți de alți camarazi, în convalescență. Și pastorul face, cu lacrimi în ochi cu glasul tremurând de emoție și durere înăbușită, elogiul funebru al Imperiului... Incearcă să dea speranță foștilor soldați, înalta speranță a lui Wilson, celălalt mare preot al politicei nord-americane, care cu 14 puncte de filosofie credea că poate împăca neamurile, pentru cel puțin zece veacuri, dacă nu pentru toate mileniile de aci înainte. Dar Germania nu intrase în războі pentru cele 14 puncte wilsoniene! Ce-i trebuiau ei 14 puncte ideologice? Ră-

niţii cari ascultau acum cuvintele de mângâere ale pastorului, şi cari urmaseră pe Impărat, n'ar fi primit niciodată să-şi verse sângele pentru sociologia internaţioanlă a unui fost profesor de domnişoare de dincolo de Ocean. Dezastrul n'avea nici o consolare, pastorul nu putea oferi nicio speranţă.

A fost un moment pe care rănitul Hitler nu-l va uita niciodată. Uluit, ameţit de vestea unei prăbuşiri atât de fulgerătoare — când el ştia că sabia germană era victorioasă pe toate fronturile! — s'a întors clătinându-se în camera de spital şi căzând cu capul în perne, a plâns cum nu mai plânsese de la moartea mamei lui. Dar de unde putea şti Hitler, el care nu poate vedea adevărata semnificaţie a evenimentelor istorice, nici când se petrec sub ochii lui — într'atât e de nălucit de viziunea lui interioară, a aristocraţiei rasei germane, universal şi etern dominatoare — că adevăratul lui destin abia acum se lămuria, acum începea; odată cu fuga Impăratului depe tronul care rămânea vacant, până la venirea lui, a lui Hitler!...

Căci fără prăbuşirea dinastiei, destinul fruntaşului rănit Hitler, ar fi fost pentru totdeauna închis. Un suveran ca Wilhelm al II-lea, şi încă biruitor, n'ar fi îngăduit niciodată luptele politice care au scos in evidenţă şi au dus până la dictatură un ins de origină austriacă. Hitler care-a combătut cu ultima energie şi a provocat conflicte sângeroase de stradă, în tot timpul regimului republican, avea nevoe tocmai de această republică, de libertăţile ei de conştiinţă şi acţiune electorală, ca să pue stăpânire pe o parte a opiniei publice, apoi pe frânele de guvernare şi întreg aparatul executiv, cu care să-şi asasineze adversarii. Nu faptul că scăpase cu viaţă din răsboiul care se încheia era evenimentul hotărîtor pentru Hitler, ci înfrângerea imperiului cu tendinţe imperialiste, fuga Impăratului, răscoala marinarilor din Kiel, alcătuirea sovietelor soldăţeşti pe front — şi îndată după aceea urcarea socialistului Ebert, fost lucrător manual, pe tronul Kaiserului, ca preşedinte al Reichului.

Dar Hitler nu putea vedea toate acestea. El plângea înfrângerea idealului pan-german, el vedea că valorile cele mai preţioase ale fiinţei lui fuseseră biruite, că forţele inepuizabile ale tuturor continentelor se uniseră ca prin miracol — ele care se înfruntaseră totdeauna până atunci — numai spre a frânge sabia germană, poate pe veci.

Când a trăit acel faliment catastrofal şi esenţial pentru firea lui — el care renunţase la toate celelalte plăceri şi suavităţi ale vieţii — Hitler avea 30 de ani: Om în deplină bărbăţie. închegat pentru totdeauna, conştient de ceeace firea lui îi mai putea îngădui sau nu.

Dacă ne oprim ca să păstrăm un moment de tăcere în faţa acestui doliu, e că însemnătatea lui ar fi trebuit să fie hotărîtoare, să fi răsturnat complet credinţele cele vechi — cum s'a întâmplat cu atâtea alte suflete germane, după tragica experienţă din 1918— şi el să fi început o viaţă nouă, pentru o reconstrucţie a sufletului german, de atâtea ori înşelat de propriile lui însuşiri şi de propriile lui glorii.

Hitler cu capul în perne, plângea.

Dar firea lui era mult mai dârză decât realităţile şi cu acea încăpăţânare a ţăranului de munte, smuls el însuşi parcă din stânca natală, Hitler n'a voit multă vreme să mai vadă şi să se adapteze realităţilor. Forţa voinţei lui — e drept — s'a dovedit uriaşă: In mai puţin de cincisprezece ani el va restaura vechile credinţe imperialiste, va crea din nou acea armată pe care o crede în stare să birue toate celelalte armate ale tuturor naţiunilor, şi va aduce Reichul pe aceeaş margine de prăpastie — pentru o nouă experienţă — unde îl adusese, în Iulie 1914, fostul Impărat.

In camera lui de spital Hitler, plângea, căci nu bănuia viitorul măreţ care-l aştepta. precum nu ştia că, ajuns în culmea puterii, va mai plânge — va plânge poate mult mai cumplit ca în camera de spital, în anul întâiului dezastru.

Fruntaşul Hitler se reculege repede. Primul semn al întremării lui e o acţiune de transformare a realităţilor, cu ajutorul imaginaţiei. Infrângerea nu putea fi răstălmăcită: evidenţa ei era prea crudă. Dar cauzele?... Cauzele erau multiple şi temperamentul lui Hitler a scos la lumină pe cele care i se potriviau mai mult şi i se păreau deci mai hotărîtoare. A fost Germania înfrântă de armatele adversarilor? Câtuş de puţin, îşi zice fruntaşul. Soldaţii Impăratului au fost învinşi de lipsurile pricinuite de civilii din interiorul Reich-ului, in primul rând de socialişti şi de evrei. Germania nu se va ridica deci din praful unde fusese aruncată, decât punând ordine în casa ei. Armatele şi interesele coalizate ale Franţei, Angliei, Statelor Unite ale Americei n'au nici o însemnătate..., pentru fruntaşul, care amar, rumega astfel de idei politice. Avusese de gând să devie arhitect. Ce naivitate! Ce putea folosi poporului german încă vre-o câteva construcţii, fie ele în cel mai pur stil medieval, când fiinţa lui organică e mâncată pe dinăuntru de atâţia viermi ai „progresului?".

Se va face om politic! Germanii aveau nevoe nu de arhitecţi, ci de un bărbat cu voinţa destul de dârză, care să-i sgâlţie şi să-i trezească din iluziile păcii, de un braţ destul de hotărît, care să zdrobească pe toţi „adversarii" dinăuntru — singurii adversari autentici, singurii în această lume, reali! După aceea, drumul Germaniei spre hegemonie — ar fi deschis...

Atâta forţă de zămislire, aceste proporţii pe care le luau „ameninţarea" evreilor şi socialiştilor, această negare a unor crude realităţi, permanente, se pot vedea numai la marii poeţi, la minţile exaltate de stupefiante — sau la temperamente politice de felul lui Hitler.

Cine erau socialiştii? Cine erau evreii germani în zilele acelea?...

F. ADERCA

In numărul viitor: „ADVERSARII"

ACTUALITĂŢI DIN STRĂINĂTATE

CEAI LA D. LAVAL

D. Laval a dat la Quai d'Orsay la Paris un ceai intim în cinstea d-lui Titulescu. In fotografia noastră dela stânga la dreapta: d. Laval, ministru de externe al Franţei; d. Flandin primul ministru al Franţei; d. Titulescu; d. Suad Bey, ministrul Turciei la Paris; în picioare: d. Cesianu ministrul României la Paris.

INSULL A FOST ELIBERAT

Bancherul Insull. despre a cărui fugă aventuroasă şi despre a cărui urmărire s'a scris atât de mult, a fost eliberat din închisoare. In fotografia noastră (mijloc stânga) îl vedem împreună cu fiul său la eşirea din închisoare.

PREŞEDINTELE BOLIVIEI ARESTAT

D. dr. Saniel Salamanca (mijloc) preşedintele Boliviei, a fost făcut prizonier de proprii lui ofiţeri, în momentul când vroia să facă unele reforme în conducerea militară a Boliviei.

PREŞEDINTELE ZAMORA IŞI TRIMITE FIUL INAINTEA CONSILIULUI DE RĂZBOI

Deoarece manifestase tendinţe socialiste, fiul preşedintelui Spaniei, tânărul Luiz Zamora (mijloc dreapta) a fost trimis chiar de tatăl său în judecata consiliului de război.

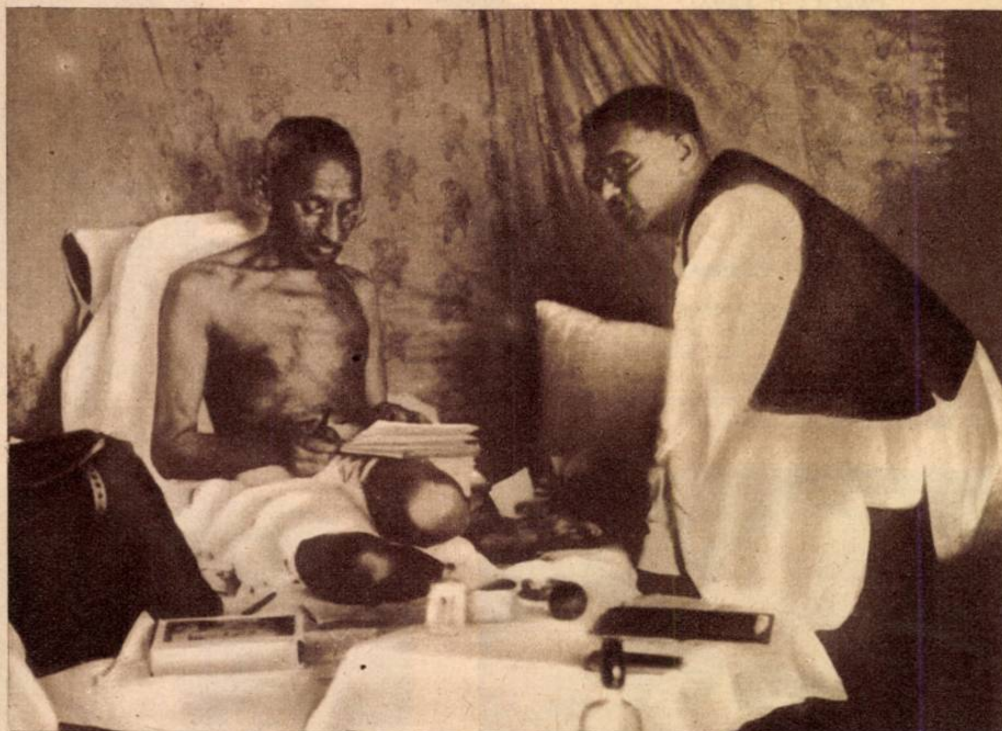
MISTERUL INSULEI GALAPAGOS

Misterul celor două cadavre găsite pe insulele Galapagos nu a fost încă desvăluit. In fotografia noastră vedem doi dintre puţinii locuitori ai insulelor Galapagos.

DELA O săptămână LA ALTA

Miercuri

Englezii l-au eliberat din nou pe Mahatma Gandhi din închisoare. Acest băutor de lapte de capră a dat dovadă că poate fi mai îndărătnic decât un guvernator englez. Incet şi cu mijloace simpliste, a înfrânt cerbicia politicii engleze în India.
Programul retrograd al lui Gandhi n'a reuşit; nici nu putea să reuşească — cu lapte de capră şi pânză de casă nu se câştigă o cauză politică — dar a deslănţuit o mişcare socială, care l-a înlăturat pe el şi a pus guvernul englez pe gânduri.
Faţă de noua mişcare — fără de Gandhi — guvernul conservator din Londra se vede silit să cedeze. Insuşi lordul Baldwin a cerut, la congresul partidului conservator, un regim constituţional pentru India şi un guvern central responsabil ; în caz contrar – a spus Baldwin — imperiul britanic va pierde cu siguranţa imperiul Indiilor.
Conservatorii englezi au admis. India va avea, deci, un regim constituţional şi un guvern responsabil.
De remarcat: că lucrul acesta se întâmplă într'o epocă în care naţiunile europene ard, rând pe rând, constituţia şi înlocuesc guvernele responsabile prin indivizi iresponsabili...

Vineri

Alături; acelaş gen de tămbălău de carnaval. Domnul cu barba albă şi cu luleaua în gură e Rübezahl, spiritul munţilor. Conform legendei, misiunea lui e să facă atmosferă, căci de capriciile lui depinde vremea bună, dar mai ales vremea rea, din munţii Germaniei.
A coborît de pe culmi, cu un toiag de brad în mână, şi s'a postat în faţa celebrului monument din Berlin, *Brandenburger Tor*. Povestea spune despre el că ajută pe naivi şi pedepseşte pe zeflemişti.
De aceea, pe semne, a fost îndemnat de regisor să strângă prieteneşte mâna sergentului de stradă, menit să menţină vechea ordine şi noua atmosferă din Germania Führerului.

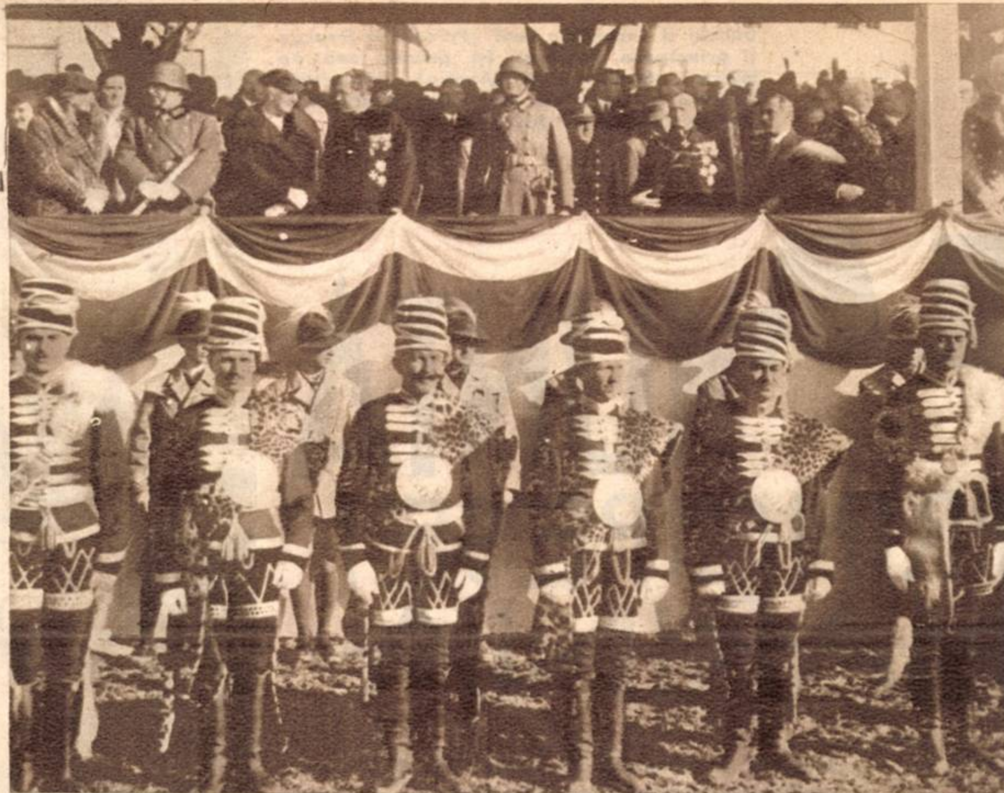
Joi

In locul libertăţilor, de care nu se pot dispensa hinduşii, conducătorii actuali ai Germaniei au introdus spectacole de saltimbaci şi irozi, în zile de lucru şi în mijlocul străzilor din Berlin.
Deşi noua cârmuire are pretenţia să înnoiască totul, — dela dogmele bisericeşti până la rânduiala din bucătărie — totuş procedează după o formulă foarte veche, care recomandă stăpânitorilor să ofere masselor înfometate jocuri în loc de pâine.
In acest scop, a fost adus la Berlin un sat întreg din munţii Bavariei.
Platforma de scânduri a fost aşezată în centrul cel mai frecventat al Capitalei, *Unter den Linden*, colţ cu Friedrichstrasse.
Flăcăii bavarezi chiotesc şi se bat cu palmele peste genunchi şi tălpi, iar fetişcanele îşi saltă rochiţele, în vârtejul danţului pitoresc.
Şomerii din Berlin au de lucru: privesc şi se amuză... deci, nici un motiv de nemulţumire.

Sâmbătă

Şi la Budapesta se face atmosferă, în vederea unui scop mai înalt, cu figuri extrase din camerele muzeului istoric.
Pe tribună stau arhiduci în uniformă, preoţi şi doamne din înalta aristocraţie maghiară.
E mare paradă. Se serbează restaurarea privilegiilor în Ungaria, adică indirect, ocuparea Budapestei de către trupele române.
Mai interesante sunt figurile de bal-mascat din primul plan. Blana de leopard de pe umărul lor, are desigur o semnificaţie istorică...

Duminică

Meşterul cu maşina este un şomer care, din lipsă de lucru, a făcut o „invenţie epocală". A inventat un aparat să amestece cărţile de joc.
Păcat, strică una din profesiile cele mai romantice: măsluirea cărţilor.
Sunt atâtea sisteme ingenioase de corectare a soartei, cu ajutorul măsluirii de tot felul, a cărţilor, încât mecanizarea lor ar provoca o adevărată consternare în toate domeniile vieţii obşteşti.
Pentru a repara acest neajuns, va trebui să se inventeze o maşină care să perfecţioneze — măsluirea.

Luni

Un parc de adăpost pentru păsări acuatice. In California, fireşte. Când bate vântul rece, se adună aici fel de fel de specii de raţe sălbatece, pescăruşi şi lebede. In parc găsesc apă încălzită, nutreţ şi adăpost.
Automobiliştii, cari trec prin acest azil, se opresc. Lebedele profită de gâtul lor mai lung, pentru a apuca bucăţile cele mai bune.
Omul înzestrat cu un motor, pricepe că lebedelor li se cuvine mai mult...

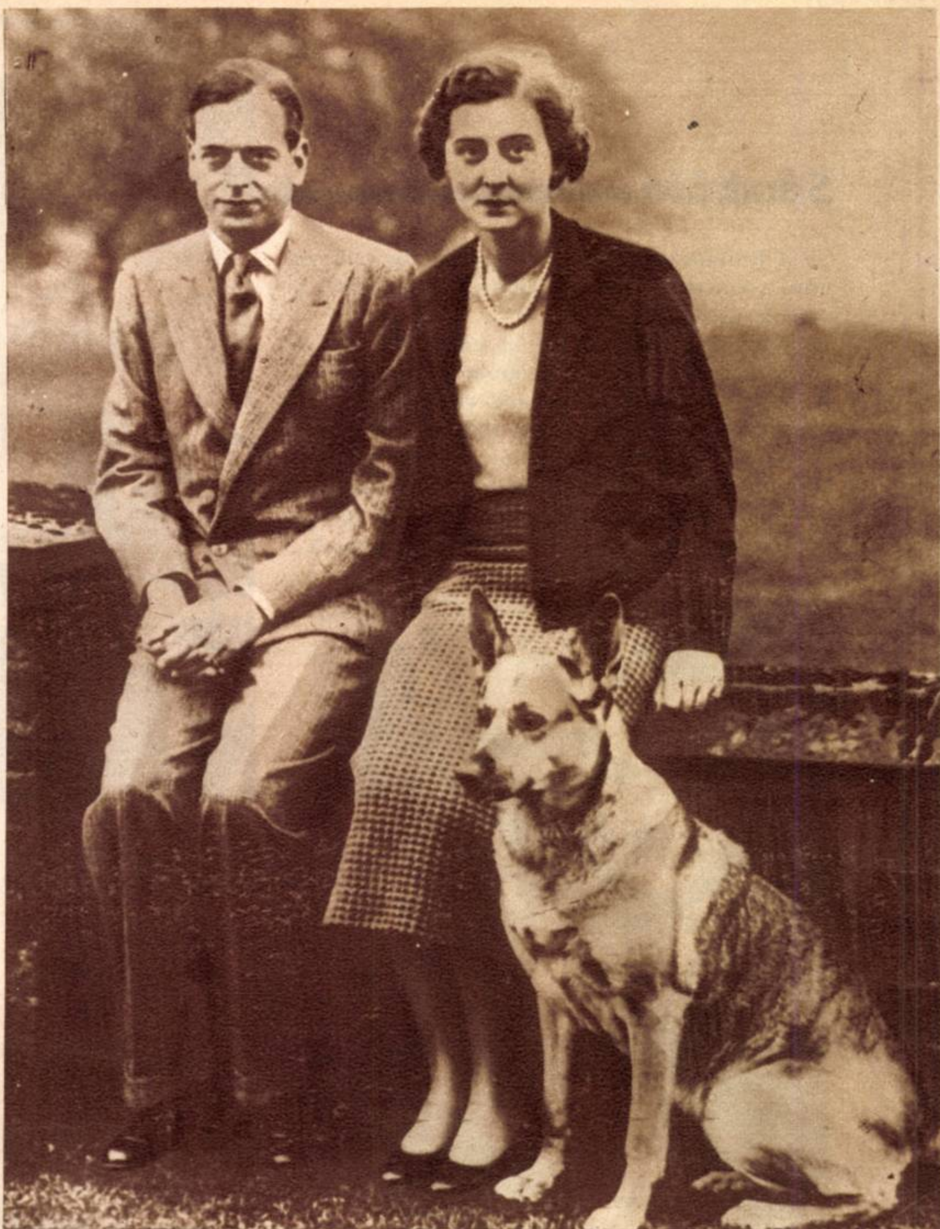

Marţi

In schimb, copiii şomerilor americani adună lemne, fiindcă pentru ei nu s'au făcut parcuri de adăpost, pentru vremea rea. Din lipsă de mijloace li s'au închis şi şcoalele. Ei sunt nevoiţi să-şi caute singuri hrană şi posibilităţi de a-şi încălzi adăpostul.
Proprietarul automobilului nu se opreşte; e grăbit....

F. DIMA

Ducele și ducesa de Kent (Principele George și principesa Marina) își petrec luna de miere la Himley Wall (Anglia). Fotografia noastră îi reprezintă la Himley Wall împreună cu câinele lor favorit.

LA NUNTA PRINCIPESEI MARINA

Suntem în măsură să publicăm o interesantă corespondență din Londra, asupra marei sărbători care a fost nunta ducelui de Kent cu principesa Marina. Curtea regală a Angliei a voit să facă din această serbare o demonstrație a forței și splendoarei ei.

Londonezii pândind la poarta palatului Buckingham din Londra, apariția perechei princiare.

Buchetul de mireasă, din crini albi, al principesei Marina.

27 Noembrie.

Mă așteptam să găsesc Londra în sărbătoare, vitrinele împodobite, străzile pavoazate și tresăltând de muzică și voioșie. N'am găsit însă decât un oraș ocupat cu prea multe treburi, porți închise, o presă avidă să dea publicului amănunte senzaționale, copilărești, indiscrete și nostime asupra faptelor și gesturilor acestei prințese venită de departe, care-și trăește ultimele zile de alteță, dând baluri la care augustul ei logodnic n'a fost invitat și comandându-și rochii, menite să revoluționeze toate ideile ce se concep asupra acestui capitol, la curtea Angliei, în vreme ce un popor întreg, în delir, așteaptă clipa când să strige „ura".

Cineva bine informat și care cunoaște psihologia de odinioară a nunților princiare, mi-a spus:

— Dat fiind că veți adresa persoanelor oficiale dela curte, tuturor făuritorilor și speculatorilor acestui eveniment, mărturii de simpatie, va trebui să spuneți: casătorie regală sau săptămâna căsătoriei (The royal wedding or the wedding week).

„Căsătoria regală", trebuia să fie pentru mine cheea palatului **Buckingham** și palatului **Saint-James**, unde au și început să se grămădească darurile, cheea lui **Westminster Abbey**, unde corurile, care vor saluta intrarea perechei princiare — amanți regali, cum spun atât de drăgălaș cărțile postale a 3 pence, pe care vânzătorii le vând în piața Piccadilly — repetă cu sârguință. Trebuia să fie cheea de intrare la Scotland Yard, care-și mobilizează toate forțele polițienești pentru siguranța capetelor încoronate ale cortegiului. Trebuia să fie cheea casei aleasă de către frumoasa principesă, unde ea și domnișoarele de onoare vor îmbrăca mătăsăriile, tul-urile și brocarturile, cărora insuși regele le-a impus decolteul modest.

„The wedding week" (săptămâna căsătoriei) trebuia să fie talismanul care să deschidă ușile florăreselor, croitorilor, modistelor, pantofarilor, tapițerilor, decoratorilor, electricienilor, admiși să participe la organizarea nunții.

Aveam cheea. Nu era cea bună, deoarece ca să deschizi acele uși greoaie au trebuit forțate puțin, a trebuit să intru uneori prin fereastră, sau să privesc prin gaura broaștei, să ascult la uși. Frumoasă meserie, nu-i așa?

Un loc din palatul St. James, locuința prințului de Galles și a ducelui de Kent, o întreagă aripă a frumosului castel, cu un decor

Intreaga Londră a admirat superbele daruri de nuntă primite de perechea princiară. Darurile au fost expuse la palatul St. James din Londra. In fotografia noastră vedem una din mesele cu daruri.

medieval: acolo sunt instalate birourile marelui şambelan.
Un valet îmbrăcat în aur, galonat şi mut, mă introduce într'un fel de anticameră ministerială, cu dimensiuni reduse. Pe cămin, trei gravuri, singurele frivolităţi ale încăperii, care trebuie să fi fost tăiate pe vremuri, din vreun ziar al corporaţiei frizerilor.

— Domnul şambelan nu-i aici; totuş secretarul său a binevoit să vă primească. Sub-şambelanul e un om vesel, îndatoritor şi glumeţ.

— Căsătoria regală? Ce vreţi să spuneţi?

— O, domnule secretar al domnului şambelan, oare eu trebue să vă aduc la cunoştinţă că ducele de Kent se însoară, săptămâna viitoare, cu principesa Marina a Greciei?

Domnul secretar al domnului şambelan surâde.

— Ah dv. ziariştii, sunteţi teribili! Nu pot să vă spun nimic! Nu e nimic gata. Suntem împovăraţi cu treburi, până peste cap! Abia dacă s'au trimis invitaţiile.

Ca să-mi arate una din aceste invitaţii, sunt gata la orice josnicie. Domnul sub-şambelan, după câteva şovăiri, — parc'ar fi un caz de conştiinţă, sau furtună într'un creer — îmi arată una, pe care o ţine strânsă între degete, pentru cazul când fantezia m'ar îndemna să mi-o însuşesc şi să fug cu ea, după ce-i voi fi trimis un pumn sdravăn în faţă. Hârtia e impecabilă, iar englezeasca fină, împodobită cu majuscule în aur şi coroana Angliei. Cartonul acesta e aşteptat în toate colţurile ţării, mai ales în lumea mare. Cu siguranţă că va veni şi în lumea burgheză, care tremură că nu-l vede venind deloc.

— Am trimis 1600. Va fi multă lume, cam înghesuită sub porţile Westminster-ului. Cele dintâi răspunsuri vor primi locurile cele mai bune, căci noi trimitem bilete numerotate, ca pentru teatru. Bine înţes, toată lumea se va grăbi să vie, căci în afară de cazuri de forţă majoră extraordinară, moarte sau boală, cine s'ar gândi să decline invitaţia Majestăţilor Lor?... Dar dv. mă faceţi să spun lucruri care-ar trebui tăinuite.

— Secret de stat?

— Secret de stat, dacă voiţi.

Prinţesa va avea o sală superbă: Regele şi regina Danemarcii, regele şi regina Norvegiei, prinţesa Juliana, contele de Flandra, regele George al Greciei, prinţesele Irina, Eugenia şi Caterina a Greciei, prinţul Paul al Greciei, prinţul şi prinţesa de Hohenlohe Langenburg, prinţesa Ileana a României, marele duce Vladimir al Rusiei, marea ducesă Kira a Rusiei, marele duce Ciril, marele duce şi marea ducesă de Hess, prinţul Waldemar al Danemarcei, prinţul Paul, regentul Jugoslaviei cu soţia... toată familia, toate coroanele. Lista pe care domnul secretar al domnului şambelan o ţine în mână, e lungă şi mărunt scrisă, şi mai ales secretă, deoarece o aruncă brusc în fundul unui sertar. Secret de stat.

Pe străzile Londrei, bărbaţi, femei şi copii, au petrecut cu dansuri şi cântece, în ziua nunţii princiare.

Totuş, consimte să-mi destăinue, — cu un ton, de parc'ar spune: **„Eu sunt acela care-am ucis femeea tăiată în bucăţi în cufărul dela Brighton" — :**
Că vor fi 150 persoane la prânzul intim dela palatul Buckingham, în ziua de 27 Noembrie, la care vor lua parte membrii corpului diplomatic; 950 persoane a doua zi, la St. James şi 80 persoane la al doilea prânz, care va urma celor două ceremonii religioase, aceea dela Westminster şi ceremonia ortodoxă, într'o capelă special amenajată, la palatul Buckingham.
— Două ceremonii religioase! domnule secretar al domnului şambelan, dar acesta e un caz fără precedent...
— E drept, fără precedent — zise el, cu oarecare gravitate. **Fără precedent, căci nu s'a mai văzut niciodată aşa ceva.**
Apoi, temându-se că mi-a spus prea mult, schimbă vorba, sfătuindu-mă să-l vizitez pe sub-colegul lui, intendentul grajdurilor regale, cel mai indicat să-mi spună locul ce s'a rezervat cailor şi trăsurilor la ceremonie.
Vizitiul şef, cel puţin acesta este rolul ce i-l atribui eu, e un bărbat falnic. Poartă o pălărie înaltă, neagră, o manta cafenie, căptuşită cu mătase neagră, cisme, oh, cisme superbe, şi un bici să'nbolnăvească de ciudă pe copiii de şapte ani, cari visează să fie birjari şi cari în cele din urmă ajung prim-miniştri, patroni de uzine sau judecători de tribunal. Iese dintr'o boxă învecinată cu ghereta şi locuinţa portarului şi, semeţ, fără să lepede biciul, mă escortează spre un birou, ca toate birourile, unde contabili, adică bărbaţi dactilografi, lucrează cu râvna funcţionarilor din ministere, urmărind sborul ultimelor muşte. Imi făcusem o altă idee de grajdurile Majestăţilor lor. Oamenii de aci ştiu deasemenea ce e un secret de stat. In plus, toţi sunt bănuitori şi iscoditori. Vizitiul atrăgând atenţia administratorului grajdurilor, că focul e pe punctul de a se stinge în cămin, mă lăsă acolo, în mijlocul acelor funcţionari fără uniforme.
— Aveţi o autorizaţie din partea casei regale?
— Nu, n'am.
— Atunci nu pot să vă spun cine ştie ce. Vor fi trei procesiuni. Dar, zău e mai bine să tac.
— Dar dece însfârşit, dece această discreţie zadarnică?
— Din cauza celor petrecute la Marsilia. Sunt ordine formale. Disciplină şi discreţie.
Imi vorbeşte fără înflorituri şi fără entuziasm, acest om-ordine, al cortegiului. Majestăţile Lor vor pleca dela palatul Buckingham, îndreptându-se spre Abbey, cu escorta obicinuită la ceremoniile mari; la oarecare distanţă, va urma prinţesa Marina şi familia ei. Cât despre ducele de Kent, acesta va pleca dela St. James, însoţit numai de prinţul Galles.
Din minister în minister, dintr'o anticameră regală într'o alta, încerc să capăt informaţiuni, sau mai curând le smulg, ca şi cum ar fi vorba să descopăr un punct strategic în toiul bătăliei. Lista domnişoarelor de onoare necesită intervenţia unui valet, îmbrăcat numai în roşu, ca un militar din corpul horse-guarzilor. Nici un cavaler de onoare, ducele de York şi prinţul de Galles vor împlini acest oficiu, în cursul ceremoniei ortodoxe. Prinţesele vor alcătui escorta prinţesei Marina, până la picioarele altarului, unde vor oficia arhiepiscopii de Canterbury şi de York.
Toate aceste birouri, sau aproape, toţi aceşti conspiratori, înaintea ceasului cel mare, sunt prea scumpi la vorbă. Iar evocarea regimentului de gardă, a regimentelor de artilerie, forţa aeriană, infanteria, marina, trupele canadiene, scoţienii în fustele caracteristice, cântând din cimpoaie, înfine tot ceeace garderoba militară britanică are neprevăzut şi măgulitor, alături de judecătorii cu perucă, de lord-majorul, în mare ţinută, n'au nicidecum darul să mă mulţumească. Aş dori ceva mai vesel, mai puţin oficial şi mai mult „interzis". Ceva, ca de pildă, cancanurile de culise, aşa ca să se râdă puţin.
— Eu sunt vocea de înger rănit, care înşir la microfon, actualităţile curente. Eu care, cu o voce de predicator desnădăjduit, tălmăcesc funeraliile naţionale şi marile evenimente, şi tot eu voi fi vocea de fecioară, pe care vi-o închipuiţi încununată cu flori, comentând fiecare pas al prinţesei, în cursul ceremoniilor. Lumea întreagă mă va asculta. Nu pierdeţi ocazia, va fi ceva peste măsură de frumos!
— Ceremonia? Nici nu mă îndoesc!
— Nu, vocea mea de înger la microfon.
Insul acesta nu e un om serios, dar nici un conspirator, e exact omul care-mi trebue.
— Cu drept cuvânt, se spune că prinţesa Marina e răpitoare. O prinţesă democrată. Englezii au s'o adore. Nu se împacă de fel cu protocolul curţii această logodnică regală, care temându-se de frig, n'a şovăit să îmbrace mantoul de hermelină, peste rochia de nuntă şi peste mantoul obicinuit la curte. Nici asta nu s'a mai văzut vreodată.
Şi acum, iată svonuri, svonuri dintre curte şi grădină.
Prinţesa fumează. Se spune că nu se dă în lături să fumeze şi în afară de apartamentele ei particulare. Regina îşi va lua sarcina să pună oarecare ordine în această neglijenţă modernă şi nepotrivită pentru o prinţesă. Marina nu va mai avea dreptul să fumeze în public. Mai mult încă, va fi silită în curând să afle că o ducesă engleză **„nu trebue să se uite pe fereastră".**
Zilnic sosesc daruri din toate colţurile lumii. Sunt cadourile pe care prinţesa Marina le primeşte dela Paris, acelea care i s'au adresat la Buckingham şi acelea pe care le primeşte prin duce personal. Ducele e un prinţ înzestrat cu mult gust, un fel de prinţ artist dacă vrei. Ocoleşte cadourile de nuntă, repeţirea lor şi adesea urâţenia lor. Aşa de pildă, a cutreerat toate magazinele londoneze, de unde prietenii şi cunoştiinţele lui s'ar putea aproviziona cu cadourile respective, făcându-şi dinainte alegerea.
— Dacă vi se comandă ceva pentru mine, discret, cu îndemânare, îndreptaţi atenţia clientului dv. spre ceeace am remarcat eu aci. Seara, la St. James prinţul de Galles şi ducele de Kent îşi primesc amicii. Ducele vine cu întârziere.
— Am cumpărat azi după amiazi, pentru Mara (aşa-i spune logodnicei lui, în intimitate) **o brăţară superbă. Erau deasemenea şi cercei, dar n'am cumpărat. Iar la un anticar am văzut fotolii splendide, exact ceeace aş fi vrut să am acasă la mine. Am să vă dau adresa.**
Prietenii ducelui sunt oameni inteligenţi, şi înţeleg lesne despre ce este vorba.
Alt svon. Se zice că diferitele corporaţii ale oraşului, vor oferi nişte fotolii antice principesei. Se speră totuş că Marina nu va cere corporaţiilor să-i ofere un mobilier complet asortat.
De fapt, prinţesa Mary, cu ocazia căsătoriei ei cu vicontele Lascelles, a primit din partea aceloraşi corporaţii, un mantou de zibelină. Delegaţiei care i-l aducea, ea i-a răspuns: **„In adevăr, e foarte frumos, dar unde e manşonul?"** La câteva ceasuri mai târziu, corporaţiile îi oferiau şi manşonul.
Alt svon. Se zice că e obiceiul prinţilor să înnapoieze magazinelor care le-a furnizat, anumite daruri de nuntă, care nu le plac, şi să aleagă altceva, fără să se sinchisească de valoarea comparativă a obiectelor schimbate. In astfel de împrejurări, comercianţii pierd întotdeauna. Acum, deoarece cunoşteau aceste obiceiuri, ei s'au grăbit să graveze blazonul prinţului şi al prinţesei pe fiecare cadou ales, înainte de a-l preda. In chipul acesta — spun ei — ducele va simţi oarecare scrupul să înapoieze cadoul.
Alt svon. După dubla ceremonie religioasă, şi micul dejun de nuntă, ducele şi ducesa de Kent vor pleca la castelul Himley Hall, pe care sir Dudley li l-a pus la dispoziţie. O mică sală de cinema în curs de instalare, va permite tinerilor soţi să fie cei dintâi cari să vadă filmul căsătoriei lor. De fapt, ei şi-au exprimat dorinţa ca acest film să nu fie proectat, înainte de a-l vedea dânşii. Ca să-şi ocupe serile prinţesa a cerut să i se prezinte alte câteva filme, a căror listă a dat-o ea însăşi: unul sau două Mickey-Mouse şi un film istoric.
Alt svon. Toţi copiii cari se vor naşte în Londra, în chiar minutul când va fi pronunţat, în faţa arhiepiscopului sacramentalul „da", vor purta numele de George sau Marina.
Alt svon, Fostul rege al Spaniei, nu va asista la căsătorie. Numai regina, aflată actualmente la Dorchester House, va fi de faţă. Neînţelegerea între Alfons şi regina este foarte pronunţată. Atât de pronunţată, încât fosta suverană rămăsese aproape fără mijloace la Londra, fără mijloace, cum pot să fie reginele. Regele George al V-lea, a intervenit personal pe lângă fostul rege al Spaniei, aflat în călătorie, atrăgându-i atenţiunea că dacă nu-şi schimbă purtarea faţă de regină, nu va mai fi un binevenit în Anglia. Alfons al XIII-lea n'a răspuns.
Dar toate acestea sunt svonuri, nimic altceva decât svonuri. Nu toată lumea a fost invitată la palat. Mai întâi nu sunt atâtea locuri în sala de mâncare regală şi în aceste zile fericite, Majestăţile Lor şi-au ales invitaţii pe sprinceană.
In societatea înaltă, fiecare se spionează unul pe altul, se observă moare de gelozie. Cei cari nu sunt invitaţi, pretextează o călătorie urgentă, ca să nu fie în ziua aceea la Londra. Şi cu toate acestea, toţi se vor întâlni la dineuri de consolare, organizate de marile hoteluri, cu menu-uri „mariniane", dacă se poate spune astfel. Valsurile Marina, vor însoţi puiul Marina, salata Marina, îngheţata Marina, un sos Georgette va da gust nu ştiu cărei fripturi, creată înadins, de şeful bucătar Latry (după sfatul prinţului George — zice el).

DACA PRINCIPESA AR FI PIERDUT TRENUL...

Ce s'ar fi întâmplat dacă la 21 Noembrie, principesa Marina nu s'ar fi trezit la vreme ? Dacă doamna de onoare, prima şi a doua cameristă şi tot restul personalului, pe care ziarelele engleze ne-au arătat că au avut obligaţia s'o scoale la vreme, ar fi lăsat să treacă ceasul de plecare şi principesa n'ar fi fost gata pentru faimosul tren dela ora 8 ? Poate că întreaga înfăţişare a lumii ar fi fost schimbată. Bineînţeles că prin cuvântul lume, înţelegem aci numai aristocraţia franceză şi engleză. Mai întâi, toţi acei cari au fost la gară să asiste la nobila plecare nu s'ar fi ales decât cu guturai şi apoi cine ar fi îndrăznit să telefoneze la Londra că logodnica nu s'a trezit la vreme ? Prinţul, ne ştiind nimic, ar fi aşteptat zadarnic, în ceaţă, pe faleza din Douvre, iar regele şi regina, împreună cu suita lor, l-ar fi văzut sosind singur în tren special, la Victoria-Station.

Poate că aceasta ar fi putut aduce după sine o ruptură a logodnei şi atunci degeaba au fost comandate toate acele rochii care deabia încăpeau în 21 de cufere, şi pe care le-am menţionat în altă parte a revistei, ca nişte toalete, stând foarte bine frumuseţii principesei şi demne de rangul ei, în culori verde fraged, rose deschis, marron cald, cu decolteuri încrucişate în mod cast în spate şi la gât, cu gulere mici, Claudine, etc. Tot zadarnic ar fi fost darul doamnei Corrigan, acea blană minunată de nurcă, care a costat 800.000 lei. Darul acesta de nuntă a fost dat — spun răutăcioşii — cu intenţia ca doamna Corrigan să fie invitată la nuntă. Dar, cum invitaţia n'a venit, dânsa a plecat în America, pretextând afaceri importante, dar în realitate, cu scopul de a-şi crea un alibiu în ochii personalului dela hotel Ritz!

Deasemeni tot zadarnic oamenii din societatea aleasă franceză şi internaţională din Paris s'ar fi prefăcut c'au fost invitaţi la nuntă. Spre bucuria hotelierilor din Chantilly, şi din împrejurimi, cari şi-au văzut camerele reţinute pentru cinci sau şase zile, cu condiţia să nu fie văzuţi de nimeni şi să li se servească mesele în cameră. Aceşti hotelieri provinciali, au socotit, la început, că toamna aceasta s'au produs mai mult decât oricând escapade extraconjugale, când de fapt oamenii nu veniau decât spre a se ascunde în provincie, pe tot timpul cât urma să dureze, în mod normal, nunta, şi cât timp prietenii din Paris trebuiau să-i creadă la Londra. Dealtminteri, nimeni n'a reuşit să-şi păcălească cunoscuţii, căci toată lumea ştie că principesa n'a avut dreptul să invite. În afară de familia ei, care şi aceasta a fost trecută prin ciur. mai mult de şapte cunoscuţi. Se pare că eticheta engleză a fost atât de strictă, încât şi cei doi unchi buni ai logodnicei, au fost nevoiţi să rămână la Paris, nevoind să-şi lase acasă soţiile lor morganatice. Dar, din fericire, toate acestea nu s'au întâmplat; desigur că principesa Marina, chiar dacă personalul său n'ar fi trezit-o, ea tot ar fi fost gata la vreme, pentrucă e foarte probabil că, în noaptea aceea, n'a închis ochii!

Desigur că cu plecarea tinerei principese Parisul a pierdut una dintre cele mai elegante atracţii. Ea nu va mai fi întâlnită la nici una din serbările cosmopolite, unde putea fi văzută deobicei.

P

La nunta principesei Marina

(urmare din pag. 13)

în dimineața aceea, la micul dejun, brioșe și cafea cu lapte. O ediție de noapte, informa cititorii că prințesa se simția obosită de lungile vizite făcute prin magazine, avea fața trasă, dar că totuș fericirea strălucia pe chipul ei ; dealtminteri, înainte de a se însera, ducele îi telefonase, vreme de aproape jumătate de oră. Edițiile de dimineață aduceau știrea că Marina petrecuse două ceasuri la coafor și se odihnise apoi, pe când el, logodnicul, se mulțumise numai să-și spele frumosul păr negru. Nu născocesc nimic. Am ziarele în fața ochilor. Prințesa dă multă importanță pieptănăturii și singură face schița, ca să-l îndrumeze pe maestrul coafor. Pălăriile Marinei, o tocă mică, numită la Londra **„the pillow box hat"** a fost mult discutată, la fel ca și drăgălașa pălărie garnisită cu pene de struț cafenii, ce avea s'o pună la sosirea ei în Londra.

Sosirea la Douvres a deslănțuit un val de romantism asupra Londrei. Afișe mari, cu litere kilometrice, anunțau pe străzi : **„sărutul prințesei". „Un sărut dat logodnicului". „Sărutul prințesei cu ducele". „Regina înlănțuie cu brațul umerii principesei". „Prințul i-a spus încântătoarei fete, când cobora puntea vaporului : „Mara, ai călătorit bine ?"** ... Și a fost un delir.

Se șoptește, în mulțimea care așteaptă de câteva ceasuri, în fața palatului St. James sau Buckingham, ca să zărească un membru al familiei regale, că regina e nemulțumită de această publicitate, care îmbracă forma unei reclame aproape de răutate. Această americanizare a evenimentului, care va înveseli mâine toată Londra, nu-i este pe plac. O prințesă nu-i o vedetă de cinema. Ar prefera mai multă discreție, mai puțină larmă, ar vrea ca ziarele să respecte întru câtva demnitatea regală. Nu-i plac fotografiile înfățișând-o pe Marina încercându-și pălăriile, Marina la coafor, Marina acasă la ea, Marina la bal, Marina luând ceaiul, Marina cumpărând flori, Marina pretutindeni. Nu poate suferi acele schimonosiri de pălării ale prințesei, care-au fost prea mult descrise și care pot fi copiate, de toate modistele și magazinele de noutăți, numai pentru o liră. In această publicitate colorată, care a creat în câteva zile roșul Marina, albastrul Marina și însfârșit verdele Marina, singurul, unic. A ieșit acums ăpunul Marina, parfumul Marina și hârtia de scrisori Marina, E prea mult, zău, e prea mult. Principiile ei de respectabilitate și demnitate, sunt jignite. Lumea vorbește că toate acestea se vor schimba după căsătorie. Și regina are dreptate,

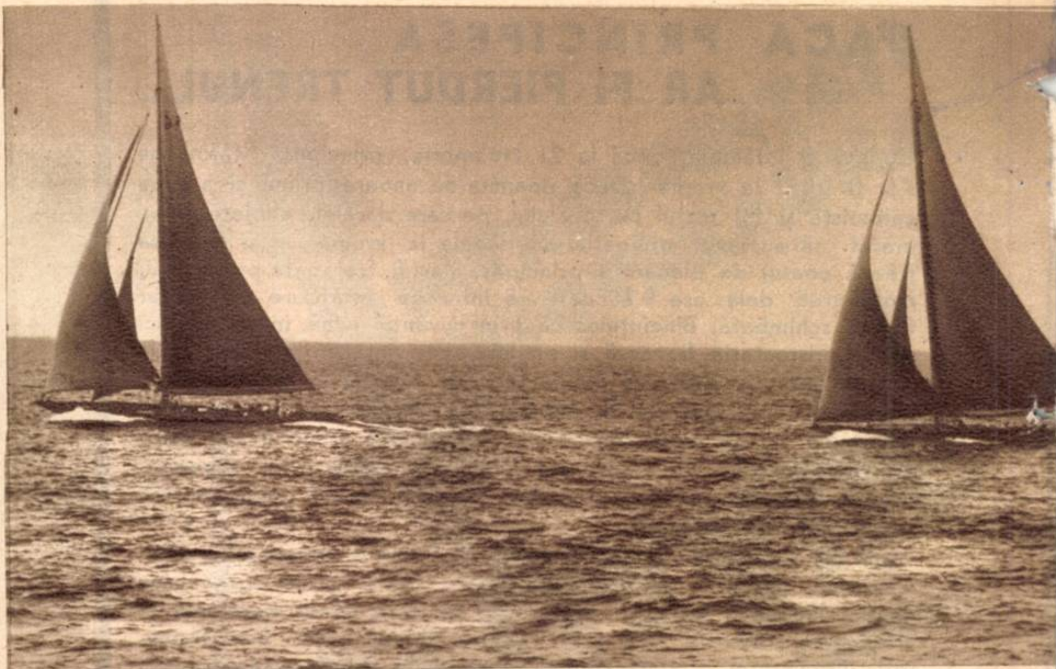
Oare nu se vinde pentru șase pence, în stradă, cuvintele și muzica unei romanțe intitulată **„Marina, regina munților"?** cu portretul viitoarei ducese de Kent pe copertă?

Nici asta nu-i pe placul reginei.

Adineauri, suveranii ieșind dela parlament, au trecut în trăsura lor închisă. Regele era cu capul gol. Regina, înaltă, frumoasă, majestuoasă sub părul ei alb, o regină din legendă, sub coroana ei, această coroană căreia ea îi împrumută o demnitate care atrage respectul. Regina Angliei, cea mai frumoasă figură regală din lume.

Iar în vremea aceasta, prințesa Marina, iubita, populara și democrata Marina, își transformă pe zi ce trece propria-i coroană, într'o pălărioară încântătoare.

P

CONCURS DE REGATE

La Newport în Statele Unite a avut loc un mare concurs de regate între două din cele mai mari cluburi americane. Câștigătorul a primit un premiu de 100.000 de dolari (un milion de lei).

IARNA !

Sportul de iarnă a început odată cu apariția primilor fulgi de zăpadă. La Sinaia au plecat primii vilegiaturiști de iarnă.

PROBLEMA SAARE SPRE CLARIFICARE

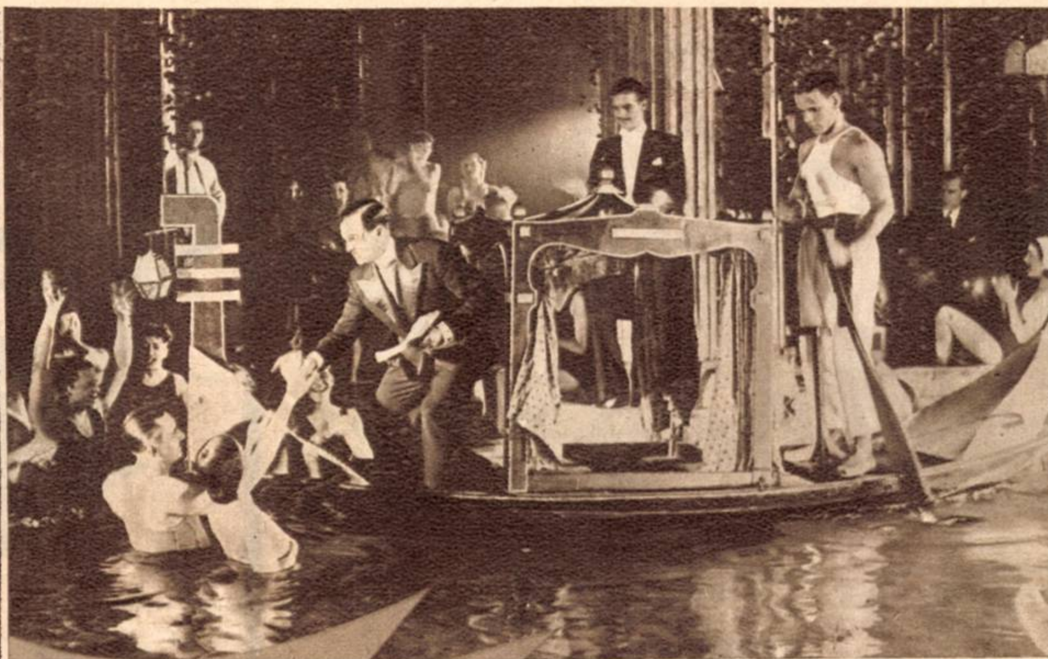
Ultima sesiune a Ligii Națiunilor a adus pare-se o clarificare liniștitoare a problemei Saare. Fotografia noastră reprezintă un aspect al unei mine de cărbuni din Saare.

ULTIMA MODĂ A LOCALURILOR DE NOAPTE

La New-York s'a deschis săptămâna trecută un nou local de noapte. Localul se chiamă „Veneţia". Prin mijlocul parchetului a fost construit un canal pe care se plimă gondole.

Actualităţi

EXCENTRICITĂŢI AMERICANE

Drăgălaşa Miss Jean Coaster din Oklahama, se amuză în parcul vilei ei, curăţându-şi animalul favorit cu... aspiratorul electric de praf.

UN TURIST ORIGINAL

Un tânăr austriac a parcurs recent distanţa Viena—Paris, călare. Ca mascotă a purtat tot drumul în geantă un căţeluş. Fotografia noastră îl reprezintă la sosirea în Paris.

MATCHUL DE FOOT-BALL JUVENTUS—UNIVERSITATEA

Săptămâna trecută s'a disputat în Capitală matchul de football dintre Juventus (Bucureşti) şi Universitatea (Cluj). Primii au învins cu 1—0. Fotografia noastră reprezintă echipa Universităţii.

Propaganda pentru împrumutul de înzestrare la Cluj

La Cluj, în cadrele unei impozante manifestaţii, la care a luat parte întreaga elită locală. guvernul fiind reprezentat prin d-nii miniştri Valeriu Pop, Valeriu Roman, şi secretar general Lăzeanu dela ministerul de finanţe, au fost executate pe scena Teatrului Naţioual piramidele alegorice, ale căror fotografii le publicăm. Schiţa piramidelor a fost alcătuită de către d. dr. Octavian Buzea, ziarist şi viceprimar al oraşului Cluj, organizatorul întregei manifestaţii, având la întocmirea schiţei şi colaborarea d-lui Thomas-Vornicu, ziarist.
Piramidele au fost executate de către membrii săteni din comuna Suceag, jud. Cluj, ai Societăţii „Şoimii Carpaţilor" de sub conducerea d-lui Iuliu Haţieganu, profesor universitar, fost ministru. Instruirea „Şoimilor" au făcut-o d-nii Morariu Albin, comandantul lor pe întreaga ţară, şi Vasile Triffu, învăţător-director în comuna Suceag. Montarea este datorită d-lui Vintilă Rădulescu, director de scenă al Teatrului Naţional din Cluj.

MARCI DE DOLIU

In amintirea memoriei regelui Alexandru, poşta din Jougoslavia a pus în circulaţie mărci cu efigia defunctului rege, într'un cadru negru. Aceste mărci de doliu cât şi marca emisă în Austria cu efigia defunctului cancelar Dollfuss, sunt expuse la vitrina magazinului cu mărci poştale pentru colecţiuni **S. Lupovici** Calea Victoriei, 51 (vis a vis de Ateneu) unde se pot cumpăra pentru puţini bani, A sosit şi un bogat asortiment de mărci din Rusia Sovietică, Plebiscitul din Saare ş. a.

ARBORELE GENEALOGIC

AL *Ducelui de Kent*

AUGUSTA născută princesă de Hesse-Cassel (1797-1889) — **PRINȚUL ADOLF** duce de Cambridge (1774-1850)

CLAUDIA născută contesă de Hohenstein (1814-1841) — **ALEXANDRU** duce de Würtemberg (1804-1885)

LOUISA născută principesă de Hesse-Cassel (1817-1889) — **CRISTIAN IX** rege al Danemarcei (1818-1906)

VICTORIA regină a Marei Britanii (1819-1901) — **ALBERT** principe consort al Marei Britanii (1819-1861)

MARIA ADELAIDA născută principesă a Angliei (1833-1897)

FRANCIS duce de Teck (1837-1900)

ALEXANDRA născută principesă de Danemarca (1844-1925)

EDUARD VII Rege al Angliei (1841-1910)

MARY născută principesă de Teck (1867)

PRINCIPELE GEORGE duce de Kent (1902)

GEORGE V Rege al Angliei (1865)

al *Princesei Marina*

AUGUSTA născută principesă de Reuss (1822-1862) — **FRANCISC II** mare duce de Mecklemburg (1823-1883)

MARIA născută principesă de Hesse (1824-1880) — **ALEXANDRU II** țarul Rusiei (1818-1881)

ALEXANDRA născută principesă de Saxa-Altenburg (1850-1911) — **MARELE DUCE CONSTANTIN** al Rusiei (1827-1892)

LOUISA născută principesă de Hesse-Cassel (1817-1889) — **CRISTIAN IX** Rege al Danemarcei (1818-1906)

MARIA născută ducesă de Mecklemburg (1854-1920)

MARELE DUCE VLADIMIR al Rusiei (1847-1909)

OLGA născută mare ducesă a Rusiei (1851-1926)

GEORGE I rege al Greciei (1845-1913)

ELENA născută mare ducesă a Rusiei (1882)

PRINCIPESA MARINA (1906)

PRINCIPELE NICOLAE al Greciei (1872)

JUBILEUL DE 50 ANI AL „SCHMOLLPASTEI"

Sosirea inventatorului Schmollpastei, dl. Carol de Schmoll, care cu toată vârsta sa înaintată de 83 ani, n'a cruțat oboseala unui drum dela Viena la Brașov pentru a sărbători în jurul colaboratorilor săi acest eveniment.

DECEMBRIE CALENDAR

12

P. Aurelian.

1883. — S'a născut P. S. Aurelian, fost profesor, academician și om politic. A fost în mai multe rânduri ministru și președinte de consiliu. A publicat numeroase lucrări în domeniul economiei politice (alăturat fotografia).

1821. — S'a născut Gustave Flaubert, romancier francez. A scris „Madame Bovary", „Salambo".

13

Heinrich Heine

1527. — Petru Rareș, Domnul Moldovei, închee un tratat cu Sigismund Bathory.

1797. — S'a născut Heinrich Heine, poet german. E cunoscut prin schițele de călători și poeziile sale pesimiste (alăturat fotografia).

1908. — A murit compozitorul Ed. Wachman, întemeietorul concertelor simfonice în România.

14

George Washington

1799. — A murit George Washington, primul președinte al Statelor Unite (alăturat fotografia).

1889. — A murit generalul Gh. Adrian, fost ministru de război.

1877. — Regele Carol I, intră triumfal în București după cucerirea Plevnei.

1909. — A murit naționalistul Ion Rusu Șirianu.

15

Ing. Eiffel

1832. — S'a născut inginerul Eiffel care a construit celebrul turn din Paris cu prilejul expoziției care a avut loc la 1889 în capitala Franței (alăturat fotografia).

1596. — Ieremia Movilă ocupă tronul Moldovei cu sprijinul Polonilor și trage în țeapă pe Vodă Răzvan.

1902. — A murit M. Andreicu fost tribun în revoluția din Ardeal dela 1848.

16

Ludwig von Beethoven

1770. — S'a născut Ludwig van Beethoven, muzicant și compozitor. A compus 9 simfonii celebre (alăturat fotografia).

1920. — La Bruxelles se intrunește comisiunea pentru refacerea economică a Europei.

1673. — Duca Vodă ocupă tronul Munteniei.

17

Leopold II

1909. — A murit Leopold II, rege al Belgiei dela 1865. A constituit o societate de studii africane prin care a ajuns să stăpânească un întins teritoriu în Africa: Congo (alăturat fotografia).

1912. — A murit Eugen Brote, condamnat în procesul memorandului.

18

Veniamin Costachi

1846. — A murit mitropolitul Veniamin Costache (alăturat fotografia).

1874. — S'a născut poetul Radu D. Rosetti, fost decan al baroului.

1897. — S'a născut profesorul Al. Gavra inspectorul școalelor românești din Transilvania.

VENIAMIN COSTACHE

de AL. IORDAN

Istoria bisericii româneşti nu cunoaşte un al doilea caz când scaunul unei episcopii a putut fi ocupat de un tânăr în vârstă numai de douăzeci şi patru de ani, cum a fost cazul lui Veniamin Costache.

Coboritor dintr'o veche familie boerească din Moldova, Veniamin Costache, după propriile sale mărturisiri scrise, atât în testamentul său cât şi în notiţa autobiografică dela sfârşitul volumului „Funie întreită", rezultă că şi-a făcut studiile întâi la Academia Vasiliană din Iaşi, iar mai târziu în acel focar al culturii naţionale, Mânăstirea Neamţului.

La vârsta numai de cincisprezece ani, după dorinţa tatălui său, care se afla bolnav, Veniamin Costache s'a călugărit.

Bucurându-se de protecţia episcopului de Huşi, Iacob Stamate, Veniamin Costache e recomandat mitropolitului Moldovei Leon, care îl numeşte în anul 1789, egumen al mânăstirii Sfântul Spiridon, din Iaşi.

Trei ani mai târziu, prin moartea mitropolitului Leon, fiind ales mitropolit protectorul lui Veniamin Costache şi rămânând în chipul acesta vacant locul de episcop de Huşi, Veniamin Costache este ales chiriarh al acestei eparhii, având doar, după cum am amintit mai sus, douăzeci şi patru de ani.

In această calitate, Veniamin Costache, înţelegător al îndatoririlor ce avea, a desfăşurat o intensă activitate, mai ales în domeniul organizării şi îmbunătăţirii şcolilor, fără să neglijeze însă şi celelalte obligaţii ce-i incumba calitatea de episcop.

Activitatea desfăşurată în tot timpul cât a fost episcop de Huşi, a avut darul să-l facă iubit şi stimat în tot cuprinsul Moldovii, fapt dovedit la moartea lui Iacob Stamate, când întreg clerul, conştient de valoarea lui Veniamin Costache, l-a ales mitropolit al Moldovii, în anul 1803.

Ajuns la acest mare post, noul mitropolit a înţeles să-şi desvolte mai departe planul său de culturalizare şi organizare, început în eparhia Huşului.

Datorită stăruinţelor depuse de el pe lângă domnitorul Alexandru Moruzi, acesta a dat cunoscutul hrisov dela 24 Mai 1803, prin care se hotăra :

a) Se institue, pentru conducerea şcoalelor o eforie compusă din mitropolit şi doi boieri mari.

b) Se înfiinţează şase şcoli româneşti judeţene în principalele oraşe ale Moldovei ;

c) Şcoalele sunt deschise deopotrivă şi pământenilor şi străinilor, şi bogaţilor şi săracilor, iar pentru copiii lipsiţi de mijloace se institue şi un număr de burse ;

d) Pe lângă taxa de patru lei, percepută dela preoţi, pentru întreţinerea şcoalelor, se va lua şi din visteria ţării o sumă însemnată.

Numai ţinându-se seamă de concepţiile ce domneau în acea epocă, se poate preţui la justa sa valoare însemnătatea reformei pe care a reuşit s'o realizeze mitropolitul Veniamin Costache, mai ales în ceiace priveşte posibilitatea de urmare a cursurilor de către copiii lipsiţi de mijloace.

Din râvna sa pentru progres, Veniamin Costache, a înfiinţat cel mai vechi seminar, în mânăstirea Socola, de lângă Iaşi, care şi astăzi îi poartă numele.

Pentrn asigurarea cheltuelilor seminarului, mitropolitul i-a dăruit veniturile mânăstirii Socola precum şi suma de două mii cinci sute lei, anual, din visteria statului.

Toate obiectele de studii : Istoria, Aritmetica, Geografia şi Teologia se predau în limba română.

Dar pentruca şcoala nou înfiinţată să poată da roade binefăcătoare, erau necesari oameni cu temeinice pregătiri. Dându-şi seama de acest lucru, mitropolitul Veniamin Costache trimise pe a sa cheltuială, la învăţătură, peste hotare pe : fraţii Asaki în Italia ; Săulescu, în Hios ; Vasile Scriban la Kiev ; iar alţii la Cernăuţi şi Bucureşti.

Tot din dorinţa ca preoţii moldoveni să aibă o cât mai temeinică pregătire, Veniamin Costache a tradus şi tipărit în româneşte numeroase cărţi de ritual dintre care amintim „Tâlcuirea celor şapte taine"; „Istoria scripturii vechiului Testament"; „Istoria scripturii celei nouă"; „Funia sau frânghia întreită"; „Tâlcuirea Psaltirii profetului şi împăratului David" etc. etc.

Datorită aceloraşi preocupări, Veniamin Costache a înfiinţat în 1805 o şcoală de cântăreţi, la care a adus ca profesor pe Petre Lambardare, protopsaltul Marei Biserici din Constantinopole.

Iubitor de neam, Veniamin Costache vedea în amestecul Rusiei în treburile Moldovei, un pericol şi declarându-se protivnic Ruşilor e silit să se retragă din scaunul de mitropolit pentru 6 ani (1806-1812). Rechemat la postul de conducere al bisericii Veniamin Costache păstoreşte până la 1821, când din cauza eteriei e silit să se retragă în Basarabia.

Eteria luând sfârşit Veniamin Costache ocupă din nou scaunul de mitropolit al Iaşului începând a reface tot ceeace împrejurările stricaseră.

De remarcat un fapt din această epocă : Principele M. Sturdza vrând să scoată din învăţământul academic limba română, Veniamin Costache aduce Adunările Obsteşti la Academie, ca să asiste la o examinare a elevilor, iar după terminarea examenului, după laudele adresate elevilor Veniamin Costache se adresează boerilor din Adunare astfel : „Şi mai ziceţi, boerilor, că în limba patriei nu se învaţă carte".

Noi ciocniri între domnitor şi mitropolit îl determinară pe ultimul să-şi dea demisia şi regretat de întreaga obşte, se retrase la mânăstirea Slatina, unde îşi dete obştescul sfârşit la 18 Decembrie 1846.

AL. IORDAN

Odată cu venirea iernii, patinajul este în toi. Şcolarii şi şcolăriţele se distrează.

Mii DE MAINI IMBRACA O PRINȚESA

— Toaletele prințesei Marina a Greciei —

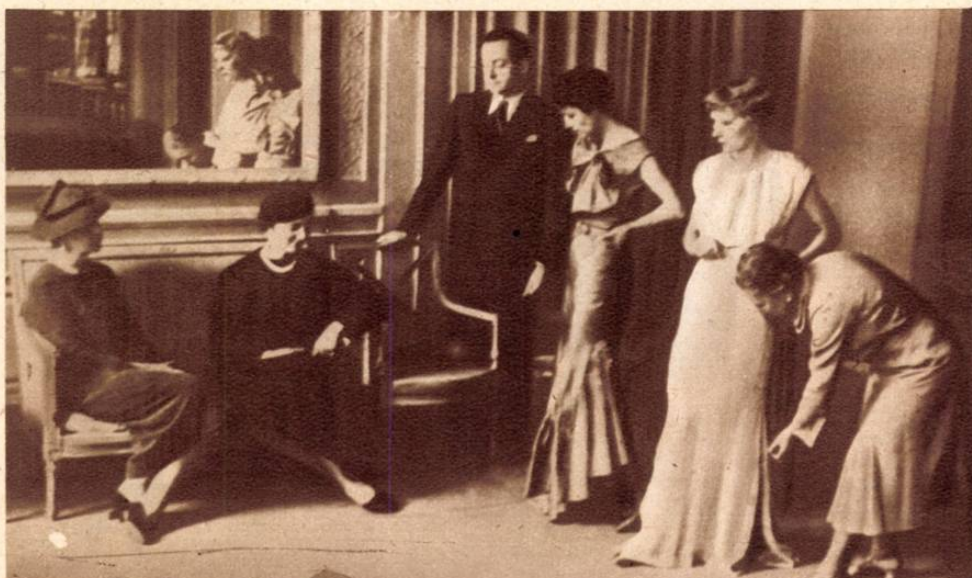
A FOST odată o prințesă care s'a căsătorit din dragoste. Era frumoasă ca lumina zilei, iar zânele care i-au dat înțelepciunea, au înzestrat-o în acelaș timp cu gustul cel mai rafinat.

Și-a ales pentru a o îmbrăca, un artist cu mare renume, **Molyneux.** Englez ca și princiarul ei soț, **Molyneux** a avut un salon de mode la Londra, iar acum se află la Paris. In aceste pagini, vedeți cele 16 minunate creațiuni realizate pentru prințesă. Francezii au un instinct sigur pentru toaletă. S'ar părea că este un secret care trece din tată în fiu și dela mamă la fiică; este însă mai mult atmosfera Parisului, care le insuflă talentul de a ști să creeze 100 de lucruri răpitoare, mototolind nimicuri fără importanță, cu degetele lor.

Cum rochia imaculată pe care trebuia s'o poarte în ziua nunții nu putea fi făcută decât în țara care urma să devie a ei, nu-i veți vedea imaginea în aceste pagini. (O puteți admira însă în toată splendoarea ei pe coperta revistei noastre).

Pantofarii, bijutierii, modistele, lingeresele, casele de modele din Franța și Anglia, lucrează de săptămâni de zile la garderoba prințesei.

Câtă hărnicie, câtă silință nu s'a depus pentru ca totul să fie gata la timp! S'a comandat ață în cantitate atât de mare, încât s'ar fi putut întinde un fir dela pământ până'n lună. S'a cercetat care sunt mătăsarii cei mai buni, vopsitorii cei mai dibaci, lucrătorii cei mai perfecți și mai răbdători. Și când s'a reunit această echipă de maeștri, fiecare s'a pus pe lucru. Materialele erau atât de minunate, încât lâna părea mătase, mătasea zăpadă, satinul piele,

Principesa Marina, însoțită de mama ei, alegându-și modele la una din cele mai mari case ale Parisului.

Lucrătoarele dau zor să termine toaletele până în ziua nunții.

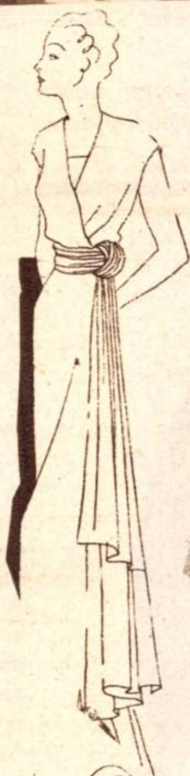

Una din celebrele modiste de pe Rue de la paix din Paris.

iar lamé-ul abia putea fi privit în față, căci strălucia ca luna. S'au găsit chiar stofe necunoscute până atunci.

S'au creeat rochii în culoarea timpului, căci principesele purtau — dupăcum spune povestea — din totdeauna asemenea îmbrăcăminte. Catifeaua neagră este culoarea heraldică a principeselor Engliterei. Deaceea s'a alcătuit severul și grațiosul ansamblu compus din stofă dublată de o noapte de catifea neagră. Și apoi, un somptuos ansamblu de catifea marron, profundă ca o noapte parisiană și luminată de bluza de aur.

Nici o îndrăzneală, chiar în detalii. Nici o aluzie — cât de discretă. Nici o bogăție, chiar modestie curată. Luxul însuși este atât de reținut, atât de ascuns, încât tânăra mireasă s'ar fi putut plimba incognito, dacă n'ar fi fost atât de frumoasă.

In ce constă deci această artă, acest efort care tinde către echilibru? Care este secretul pe care-l întrebuințează Parisul, pentru a da gustul acela desăvârșit îmbrăcămintei?

Vedeți în această pagină mâini de zână aranjând o diademă transparentă. Sunt mâinile parisienilor.

Pentru călătorii, iată un tailleur de jersey, a cărui fustă combinată din marron și galben, se împacă bine cu bluza de mătase galbenă.

Pentru după amiezile când prințesa redevine femee și se duce să guste ceva din delicioasele creațiuni ale cofetarilor — celebrele amandine (prăjituri cu migdale), în care pe vremuri prințesele

Principesa Marina părăsind casa Molyneux unde și-a facut majoritatea toalelelor.

NUMĂRUL VIITOR AL REVISTEI

REALITATEA ILUSTRATA

va fi

NUMARUL SPECIAL DE CRACIUN

la care se lucrează de mai bine de două luni şi care va constitui un record în publicitatea românească.

ACEST NUMAR VA CUPRINDE;

1. Revista tipărită **în culori** la heliogravură, cuprinzând cele mai frumoase reportajii scrise de cei mai distinşi scriitori şi ilustrate minunat.
2. Suplimentul de 24 pagini mari, cu schiţe, reportajii senzaţie şi humor.
3. **ALMANAHUL „REALITATEA ILUSTRATA" PE ANUL 1935**

128 pagini, în 2 culori la heliogravură!

Revista, suplimentul şi almanahul se vând împreună.

Acest număr excepţional al „Realităţii Ilustrate" apare într'un tiraj de 85.000 exemplare.

Cititorii sunt cu insistenţă rugaţi să-şi reţină de pe acum exemplarul la chioşc, altfel riscă a nu mai găsi revista.

lăsau să cadă un mic inel — un mantou simplu, unic, garnisit cu astrahan negru.

Molyneux se mulţumeşte de multe ori cu o singură culoare, o cravată portocalie crestată pe margine, pe o rochie neagră; rochia destul de lungă, puţin deschisă, pentru a lăsa să se vadă glesna. Uneori un „troisquarts" sobru, care contribuie la fastul ceaiurilor atractive încă, pentru tânăra prinţesă.

Lucrătoarele Parisului priviau atente, silitoare, cu un surâs grav şi cu o grije afectuoasă, pe aceea care, cu un simplu gest din deget dădea chic rochiei de după masă, bleumarin, garnisită cu catifea albastră deschisă; sau acordului simplu, aspru şi delicat în acelaş timp, al costumului verde, încălzit de un guler de nutria, cu rochia îngustă abia pentru a descinde din maşină, sau pentru a înainta cu paşi timizi; sau rochiei largi de purtat pe punţile yachturilor albe.

Căci ştiau aceste mici copile ale Parisului, că miracolele nu se mai obţin cu cuvinte şi că bagheta zânelor este astăzi un centimetru. Există fireşte tăeturi de noroc: un tweed ecossais, elementul cel mai înaintat al simfoniilor de culori, rămâne multă vreme o construcţie abstractă, înainte de-a redeveni peisagiu şi de a releva roşul cărămiziu, verdele ca iarba, tonurile de culoarea morcovului şi dulcele aport al albastrului, care calmează şi uneşte totul.

Pentru călătoria de nuntă a plecat învăluită în mantoul de mătase naturală, aproape alb, larg, dublat cu blană deschisă de tigru, sportiv, tineresc ca aspect, dându-ţi impresia unor ţinuturi miraculoase, unde toamna nu se transformă în iarnă, ci în vară, şi unde timpul merge pe dos.

Se întâmplă aceasta în ţinuturile aurite din sud, foarte apropiate de Paris, unde sărbătorile se succed una după alta, căci viaţa este prea frumoasă acolo, pentru a-ţi pierde timpul dormind. Când soarele apune, mii de lumini se aprind în arbori. Când păsările tac, orchestre le înlocuiesc, ascunse între palmieri.

Prinţesa s'a putut împodobi cu rochii de culoarea lunii şi de culoarea nopţii, de culoarea soarelui şi de culoarea ploii, a ierbii, a mării sau a nisipului. Căci croitorul are mai multă imaginaţie ca povestitorul. Ii va îmbrăca aşadar, în prima seară, rochia de lamé rose, asemănătoare unei flori de piersică, pe care a îngheţat, îndulcind-o, o cascadă de tulle marron, ca un roiu de albine.

A doua seară, ea pune armura neagră, strânsă cu un cordon mare din argint pur şi roşu, care se prelungeşte dedesubt, închizând cu desăvârşire rochia.

A treia seară ea îmbracă acea rochie misterioasă de catifea neagră, cu guler şi mănuşi negre; aceasta deoarece fericirea împinge către o melancolie profundă, care găseşte alimentaţie în singura grije de a vedea timpul care trece prea repede.

A patra seară ea pune rochia bleu, cu centură de paiete de argint. Era un bleu tourquoise atât de luminos, încât micile pariziene care lucrau la ea, aprindeau lampa o oră mai târziu ca deobiceiu.

A cincia seară ea îmbracă rochia de satin rose pal.

A şasea seară, prinţesa a îmbrăcat din nou pe aceea din rochii care-i plăcea mai mult, sau a comandat altele la croitor; povestea nu spune însă nimic despre aceasta.

Se ştie numai că a plecat dela bal mult după miezul nopţii şi că fiul regelui o întovărăşia, învelind-o cu un mantou-capă de catifea roşie, larg ca un domino.

Se mai spune că toate cusătoresele care-au lucrat la îmbrăcămintea prinţesei, se vor mărita în anul care vine, cu băeţi buni;

G.

KATHARINE HEPBURN — „O FATA DE AZI"

KATHARINE Hepburn, strălucita vedetă americană, al cărei debut pe ecranele noastre a constituit un atât de remarcabil succes de admirație și surpriză, reapare într'o nouă creație, care ne-o înfățișează sub adevăratul ei aspect: de fată modernă, curagioasă, seducătoare prin frumusețea ei pură, cuceritoare prin noblețea ei sufletească. Hepburn, care întruchipează în ochii americanilor și ai englezilor, pe fata ambițioasă și energică de astăzi, a ținut să interpreteze în film unul din cele mai superbe tipuri de femee din viața contemporană: aviatoarea. Veți vedea, desigur, „O fată de azi", și veți fi surprinși, ca și noi, de extraordinara asemănare a acțiunii acestui film cu epopeea tragică și glorioasă a aviatoarei franceze Helene Boucher, care s'a prăbușit recent cu avionul în împrejurări inexplicabile.

Dar ceeace este inexplicabil pentru technicieni și aviatori, nu este inexplicabil pentru psihologi. Veți vedea, în „O fată de azi", cum accidentele de avion nu sunt totdeauna simple și întâmplătoare „accidente", cum imponderabilele sufletești joacă în viața acestor femei cu nervii de oțel, un rol mai important decât se crede, cum, într'un cuvânt, sub casca pilotului, femeea rămâne femee, și ascultă de poruncile imperioase ale simțurilor ei.

Katharine Hepburn, o fată crescută în deplină libertate, neascultând totdeauna decât de impulsurile sentimentelor ei, și-a dobândit, după cum se știe, într'un timp surprinzător de scurt, nici măcar un an, o celebritate aproape mondială, și o situație în studiourile din Hollywood pe care i-o invidiază astăzi toate vedetele. Hepburn își alege singură scenariul, Hepburn își poate astfel realiza pe ecran, cât mai adevărat și cât mai complet, ideile ei.

Căci această fată care abia a depășit vârsta de douăzeci de ani, știe totdeauna ce vrea. „Nu-mi joc rolurile la întâmplare, a declarat ea într'un recent interview, ci încerc, în fiecare nou film, să redau ceva din problemele și frământările timpului nostru, mărginindu-mă bineînțeles totdeauna la aspectele lor feminine".

Trei aspecte diferite ale minunatei vedete Katherine Hepburn în filmul „O fată de azi" (Foto R. K. O. Radio).

Katharine Hepburn împreună cu unul din partenerii ei în filmul „O fată de azi" (Foto R. K. O. Radio).

Un preparat
RICHARD HUDNUT

Iată semnul calității!

Vestita casă de cosmetice Richard Hudnut recomandă pentru sezonul monden ce se inaugurează acum, cele trei creme ale sale apreciate de toate femeile cunoscătoare din New-York, Paris, Londra. In timpul verii, tenul a fost supus la acțiunea întăritoare a soarelui și aerului. Efectele acestei acțiuni sunt foarte însemnate pentru sănătate însă pielea obrazului pierde din frăgezime și finețe. Pentru a-i reda aceste calități, tratamentul constant cu cremele Richard Hudnut Three Flowers este foarte indicat. In urma experiențelor de laborator pe care le-au făcut, specialiștii casei Richard Hudnut recomandă întrebuințarea acestor creme în modul următor: **Cleansing Cream Richard Hudnut Three Flowers** pentru curățirea tenului, seara înainte de culcare sau oricând e nevoie de a se curăța tenul, **Skin & Tissue Cream Richard Hudnut Three Flowers** pentru hrănirea tenului și întărirea țesuturilor pielii, deasemenea seara și **Vanishing Cream Richard Hudnut Three Flowers** pentru a se obține un obraz fin și pentru ca pudra să prindă, întotdeauna înainte de a se aplica pudra.

PUDRA RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS este deasemenea un ajutor prețios pentru frumusețea multor femei sărbătorite din Apus.

Cremele RICHARD HUDNUT

THREE FLOWERS

DE VÂNZARE ATÂT ÎN BORCANE CÂT ȘI ÎN TUBURI

REALITATEA ilustrată

NUMĂR SPECIAL DE CRĂCIUN. REVISTA SE VINDE IMPREUNĂ CU „ALMANAHUL REALITAȚII ILUSTRATE" IN 128 PAG. PREȚUL 20 LEI

ANUL VIII No. 413
19 DECEMBRIE 1934

Pom minunat, tu drag ești tuturor!...
In veșnic tinereasca 'nveșmântare,
Ce vede oare 'n tine fiecare,
De te așteaptă cu năpraznic dor?

Sunt darurile 'n ramuri aninate?...
Sunt stelele sclipind în raze pline?...
Sau, mâinile spre tine îndreptate
Cerșesc doar o nădejde de mai bine?....

Un simbol devenit-ai pentru noi,
Și 'n falnic poleita ta prestanță,
Și 'n verdele răzbind peste noroi,
Ne dai la fiecare... o speranță!

Actualităţi din ţară

COMEMORAREA LUI SPIRU HARET

Spiru Haret a fost comemorat săptămâna trecută la biserica Oţetari. In fotografia noastră d. dr. Anghelescu ministru al instrucţiunii publice, d-na Haret, d. Trancu-Iaşi, d. Focşa director al liceului Spiru Haret, după serviciul religios.

TRAMVAI PANA LA FLOREASCA

D. primar Săbăreanu şi d. director al S. T. B.-ului au asistat Duminică la prelungirea liniei de tramvai până în cartierul Floreasca.

BAZARUL SOC. PRINCIPELE MIRCEA

Săptămâna trecută s'a deschis Bazarul Soc. Principele Mircea. In fotografia noastră d. ministru Slăvescu în mijlocul doamnelor din Comitet.

UN RAID BUCUREŞTI-SIDNEY

Aviatorii Frim şi Dumitrescu intenţionează să facă un raid Bucureşti-Sidney pe un avion românesc. In acest scop au făcut mai multe sboruri de încercare. In fotografia noastră îi vedem pe cei doi aviatori în faţa aparatului construit.

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN	400 LEI
PE ŞASE LUNI	200 „
PE TREI LUNI	100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

CRĂCIUNURI

DE ALTA DATA

de C. GANE

CE altă viață era odinioară!

Din toamnă, de la mijlocul lui Noembrie, începea postul al patrulea din an, postul Crăciunului, cu îngăduința de-a mânca pește în toate zilele, afară — firește — de Miercurea, de Vinerea, și toate micile sărbători dintre Sfântul Nicolae și Sfântul Spiridon. [1]) In timpul acesta jupânesele pregăteau toate bunătățile care se vor mânca de Crăciun: porci. gâște, curcani, turte și celelalte. De ajun veneau colindele — ca azi — căci de la întemeierea țărilor până în vremurile noastre poporul nu și-a schimbat deloc obiceiurile, sau aproape deloc.

Apoi, la 25 Decembrie, dimineața, mergea toată lumea la biserică și asculta slujba Nașterei Domnului. De la Vodă și de la boieri până la prostime, în marea biserică domnească până în cea mai mică bisericuță de sat, toți creștinii îngenunchiau în fața altarului... toți, afară de doi: Domnul și Doamna Țării, cărora li era îngăduit să asculte Sfânta Evanghelie în picioare, căci între ei și gloată trebuia doar însemnată depărtarea, chiar dinaintea lui Dumnezeu.

Aceste obiceiuri domnești n'au fost întotdeauna aceleași; ele au căzut mai mult sau mai puțin sub înrâurile străine, slave, bizantine, grecești, rusești. Nu le vom putea urmări în cursul veacurilor, căci va trebui atunci scrisă o carte întreagă. Vom lua însă epoca secolului al XVII-lea, ca fiind cea mai tipică, cea mai românească, fiindcă societatea noastră de atunci se emancipase de influența slavă și nu căzuse încă sub acea fanariotă.

Așa dar alaiul domnesc, la vreme de Crăciun, când mergea Domnul la biserică — un Vasile Lupu sau Matei Basarab, un Grigore Ghica sau Șerban Cantacuzino, un Cantemir sau Brâncoveanu — era următorul:

La scara palatului Vodă încăleca, căci nu era îngăduit nici unui boer măcar a face doi pași pe jos, necum lui Vodă. Mersul pe jos era lăsat în seama prostimei, a poporului. Mergea deci Domnul călare de la ușa palatului la ușa bisericii, iar Doamna în caretă, deși, la Iași bunăoară,

1) E vorba aici de orașe, căci la țară obiceiurile aceste se mai păzesc și astăzi.

ADORATIA MAGILOR

biserica Sf. Neculai era în poarta Curții, iar la București chiar înlăuntru curții — bisericuța care se mai vede și azi, în piața de flori. Infanteria forma spalier, cât încăpea în ogradă, de o parte și de alta a drumului pe unde trecea alaiul, iar cavaleria se rânduia la ușa bisericii. Ajuns acolo, Vodă descăleca, ceaușii strigau cât îi luau gura: **„La mulți ani"** și Mitropolitul ieșea, cu sfânta cruce și cu Evanghelia, întru întâmpinarea Domnului, cântând: **„Cade-se să te fericim"**. Apoi intrau cu toții în biserică, și după ce se închinau cu evlavie pe la icoane si pe dinaintea Cenalogului, pe unde numai preoții și Vodă puteau trece, pășia Măria Sa până în mijlocul bisericii, se mai întorcea odată cu fața la altar, făcând de trei ori semnul crucei, și apoi, însfârșit, catadixea să se întoarcă cu fața la boeri heretisându-i cu plecarea capului. La stâlpul cel din dreapta era strana Domnească, cu trei scări, săpată în lemn, poleită cu aur, și împodobită cu coroană, sub care era așezată icoana sfântului, pe care-l are Domnul păzitor. Acolo, Domnul se așeza, rămânând cu capul acoperit în tot timpul slujbei. De a dreapta lui stătea spătarul, în picioare, cu spada domnească pe umăr și cu buzduganul în mână. De-a stânga lui Vodă, stătea Postelnicul cel Mare, apoi un rând de postelnicei, și pe urmă toți ceilalți boeri, după starea lor. In dreapta, înspre altar, venea strana Mitropolitului, a arhimandriților și a egumenilor. Coconii domnești își aveau strana la stâlpul din stânga bisericii, iar Doamna și Domnițele stranele lor ceva mai în spatele Voevodului. In stânga și în dreapta lor stăteau jupânesele boerilor, rânduite cu aceeaș socoteală ca și bărbații lor, adică după rang, spătăreasa, postelniceasa și așa mai departe, până la cea mai mică din toate, nevasta vel armașului. In tinda bisericii stau boerii fără boerie, cu jupânesele lor, căpitanii, boerinașii — poporului nu-i era îngăduit a intra în biserică, ca și astăzi de altfel, când pentru a pătrunde la dumnezeească slujbă a Mitropoliei îți trebuește o carte de intrare, și n'am auzit să fi căpătat vreodată vre-un precupeț din piață vre-o atare carte... nici eu de altfel, care cunosc mai bine rânduelile din trecut decât cele de azi, fiind la fel cu precupeții, n'am fost nici odată cinstit cu o atât de prețioasă favoare: o carte de intrare la Mitropolie!

Printre toate aceste fețe boerești, circulau, ca jandarmii azi, sau ca astimonii în Atena lui Pericles, **vornicell**, pentru a păzi ordinea.

In timpul slujbei, precum am spus, Domnul și Doamna stăteau așezați, numai ei, căci toți ceilalți o ascultau în picioare. Dar când preotul citea Sfânta Evanghelie, Vodă și Doamna se sculau însfârșit și ei, Domnul scoțându-și chiar căciula Domnească din cap. Boerii, jupânesele, toată lumea îngenunchia.

După slujbă, Mitropolitul mergea el însuși pe la strana Domnului, a Doamnei, a Domnițelor și a cuconilor, de le da anafora — apoi se așeza în strana lui și o împărțea de acolo boerilor și jupâneselor.

In sfârșit, boerii ieșeau din biserică, încălecau în curte, și, așezați pe două rânduri, așteptau, cu capetele goale, până trecea Vodă printre ei, călare, și Doamna în caretă, pentru a se întoarce la palat.

Acolo, mergeau Domnul și Doamna deadreptul în spătăria cea mare, de primeau și împărțeau darurile de Crăciun: covoare persane, potire de aur sau de argint, cești lucrate în filigrame erau de obicei darurile ce se dădeau perechii domnești. Iar ea împărțea blănuri, stofe de brocard sau de atlas, batiste de mătasă, bani.

Ceremonia împărțirei darurilor era întovărășită de un **„logos"**. O cuvântare a vel logofătului care era maestrul de ceremonie al Curții domnești. Cucernici cum erau bătrânii noștri, cuvântarea aceasta avea ca temă principală o vorbă din Evanghelie, privitoare la sărbătoarea Crăciunului, pe care apoi Logofătul țesea frumoase cugetări, urând Voevodului și familiei sale toate fericirile spre binele țării, pe care o cârmuește cu dreptate deplină și părintească milă. După ce-a sfârșit Logofătul de vorbit, boerii sărutau mâna Domnului, care, în puține cuvinte, le mulțumea de credința lor, asigurându-i că din partea-i cea mai vie dorință a lui, este de-a domni ca un părinte, nu ca un stăpân.

Pe urmă, poftim la masă! Incepe ospățul de Crăciun, care la Iași avea loc în **Divanul** cel mic, iar la București în **spătăria** cea mică. Doamna, care de obicei mânca în odaia ei, cu

Domnițele și cu unele jupânese de Crăciun venea și ea la masa domnească, la care erau poftiți în primul rând, firește, Mitropolitul și Episcopii, și apoi toți boerii de starea întâi.

Ce mese erau pe atunci, ce gastronomic lux se desfășura, noi, cu debilele noastre stomahuri de azi, nici nu ni le putem închipui.

Dar mai întâi, rânduiala și aici. Vodă stătea în capul mesei, pe un scaun mai înalt, având pe Doamna de-a stânga și pe Mitropolit de-a dreapta. Marele spătar stătea și aici, ca și la biserică, în picioare în spatele lui Vodă, cu sabia și buzduganul în mână. Marele Logofăt umbla forfota prin odaie, rânduitor al întregei gastronomice ceremonii. In sunetul dobelor și al trâmbiților stolniceii aduc, pe rând, bucatele din **„cuhne"**. Inaintea lor merge vătavul stolniceilor, care dă talgerul cu bucate stolnicului al 2-lea, care la rândul lui îl înmânează Vel Stolnicului. Acesta gustă întâi din bucate, apoi așează talgerul pe masă, și înainte ca Domnul să guste din mâncare, Mitropolitul, făcând o scurtă rugăciune, blagoslovește masa. Cum a pus Vodă prima îmbucătură în gură, se slobod tunurile și începe meterhaneaua turcească a cânta asurzitoarea, barbara de meterhanea cu daulgiii, jilgiii și zarmagii ei.

Domnul gusta din bucate și cele care nu-i plăceau erau băgate sub masă. Obicei care ar părea astăzi puțin **„în etichetă"**, dar totuș foarte filantropic, fiindcă nu putem bănui altceva decât că bucatele care nu erau pe placul Domnului serveau la hrana câinilor. Firește, afară, la poarta Curții Domnești, se uitau cu jind pe la geamuri toate haimanalele capitalei, toți coatele goale, toți chiorăe mațele, și decât câinilor mai bine le-ar fi dat lor de mâncare. Dar nu putem cere de la voevozii trecutului mai mult decât ce facem noi astăzi.

Urmau talgere peste talgere, ciulamale, pilafuri, fripturi de vacă, de porc, de iepure, de căprioară, de curcan, de fazan, prăjituri, plăcinte, sarailiuri, baclavale, și din toate, din toate se mânca câte ceva. Farfuriile, de argint, se schimbau după fie care fel, însă talgerele rămâneau, goale, în mijlocul mesei, puse unele peste altele, până făceau ca un fel de turn — fiindcă era neapărat trebuincios ca Vodă, Mitropolitul și Boerii să-și dea bine seama de cantitatea de mâncare pe care o băgaseră în nesățioasele lor burți.

Furculițe încă nu erau — în tot cazul prea puține și se întrebuințau numai când venea vreun oaspete străin, care era de altfel, și mai puțin obișnuit de cât noi cu o atare greblă, cu care nu prea știa ce să facă. Fiindcă furculița, de origină bizantină — și trecută în moștenire Turcilor, a pătruns la noi înainte de-a pătrunde în restul Europei. — Deocamdată; la ospețele acestea de Crăciun, în sec. al 17-lea, nu se aflau pe masă decât farfurii, cuțite și linguri. Mai cu ajutorul lor, mai cu al degetelor, îmbucau Vodă și ceilalți boeri mâncările alese ce li se aduceau. Paharele erau sau de cristal, sau pocale de argint (numai Vodă Dabija bea din oala de lut, căci găsia că **vinul** nu are altfel gust). Se bea bere și vin, alternativ, la 3-4 pahare de vin, unul de bere. Și firește că nu cuteza nimeni să guste din băutură, până nu închinase Vodă mai întâi **„sănătățile"** sale, care începeau cu **„cinstea Impăratului"** — o mică excrocherie, căci vorba de **Impărat** era îndoielnică, însemnând, pentru ochii lumii, Padișahul Ottomanilor, Sultanul, iar în cugetul Domnului și al inițiaților, Impăratul Creștinilor, adică al Germanilor.

După masă, după rugăciunea Mitropolitului care încheea ospățul, Vodă și boerii treceau în camera de alături, la vutci (ele se beau înainte și după masă), la cafele și la ciubuce. Doamna dimpotrivă mergea de-a dreptul în „casa ei", unde o așteptau Domnițele și jupânesele, care se ospătaseră în de-ele. Incepeau atunci vorbele lor muierești, de gospodărie, de copii, de modă, cum se leagă mai bine o dulceață și ce culoare vor avea penele comanacului în anul ce stă să vină.

In sufrageria rămasă goală după plecarea lui Vodă și a boierilor, rămâneau lacheii — cărora li se spunea pe atunci: aprozi, vătavi, vornicei, mai știu eu cum. Ce nu mâncaseră boierii, popii și câinii, mâncau acum ei, sub paza ostașilor de la ușă, ca nu cumva să iasă vreunul cu blidele de argint afară. Și în timpul acesta, sub ferestrele palatului, stăteau chiorăe-mațele, de se uitau de departe, pe geamuri, în gerul lui Decembrie...

Era ziua Nașterei Mântuitorului

DARUL DUCELUI DE KENT

Ducele de Kent i-a dăruit Princesei Marina un istoric colier de familie format din 372 de perle cu motive de diamant, mantate în așa fel încât poate fi întrebuințat și ca braceletă.

Sâmbătă

TOT din lăudabila lui inițiativă se mai fabrică și foarte multe păpuși, care merg în pas cu moda nouă.
Căci deși Moș Crăciun păzește cu sfințenie tradiția strămoșească, totuș este încă destul de verde și înțelege că trebuia să facă anumite concesii modernismului în vigoare.
De aceea păpușile lui nu stau în două picioare ca altă dată, ci stau într'un picior ca balerinele care ne sosesc, în șir de gâște, tocmai din America. Ele au, firește, părul scurt ca băeții și poartă bască. N'aș vrea să fiu indiscret, dar singuri puteți observa că păpușile și-au dat cu roșu pe buze și că poartă desouri de dantele, . .

Duminică

IN cinstea lui Moș Crăciun și, bine-înțeles, în scop de reclamă, s'a apucat să pregătească niște covrigi foarte gustoși frumoasa Sylvia Sydney. Ea este, după cum ne învață imagina ei și mai cu seamă surâsul ei ademenitor nu numai o artistă superbă de cinematograf, ci și o gospodină excelentă. Această modestă minciuna pioasă se consumă lesne, cu prilejul sărbătorilor de Crăciun.

Luni

SA nu uit, înainte de-a termina, să vă prezint pe unul din cei trei magi dela răsărit.

Tânărul în pijama și cămașă de noapte e un rege, care cântărește 220 de kilograme. Este deci un monarh cu greutate și un suveran creștin, care-a admis să fie fotografiat alături de misionarul catolic. El conduce tribul de păstori Muhima din Uganda, Africa de răsărit. Și-l conduce cu multă prevedere, din înălțimea lui de peste doi metri.

Marți

IATA și pomul de Crăciun în toată splendoarea și podoaba lui. Și iată și unul din nepoții privilegiați al lui Moș Crăciun.
Bătrânul a fost darnic și mărinimos cu acest copil. Probabil că-i va fi recunoscător și-i va păstra o amintire bună. Nu va cere, mai târziu, ca vecinii lui desmoșteniți, o revizuire de program și tradiții. E amuzant, cum atinge cu degetul globul de sticlă colorată, în care se oglindește toată bucuria lui de copil deștept, care s'a priceput să-și aleagă părinții...

F. DIMA

MARTIRII

de GH. BRAESCU

IN trecut, toate familiile cumsecade creşteau câte-o copilă luată de suflet, fetişoară de şapte, opt ani, care aducea apă, căra lemne, servea la masă, freca tacâmurile, alerga după cinci parale oţet, după chibrituri, favorizată de noroc, când era trimisă din marginea târgului să aducă în zile de sărbătoare, o birjă dela centru. Fetiţa se zărea venind de departe, roşie de plăcere şi de ispravă, în picioare pe scara trăsurii. Cuminte, simţea că nu-i de nasul ei, să stea pe perne, „că doar nu era cucoană..."
Când ne sculam dimineaţa, ţaţa Eliza, mătuşa care ne creştea, apărea înaltă, slabă, dreaptă, pieptănată frumos, sulemenită şi incondeiată, în sufragerie, unde Marghioliţa — sufletarul nostru — rânduise ceştile de cafea, în ordinea învăţată pentru vecie: pâinea pe şerveţele, cratiţa cu lapte la mijloc şi cana cu flori de mac pentru ţaţa Eliza, în capul mesei.
Atunci avea loc prima şedinţă de educaţie a Marghioliţii — Marghioliţa, bivoliţa, cum o necăjam noi — cu a cărei creştere se însărcinase mătuşa noastră, urmând sub teamă de păcat, s'o înzestreze şi s'o mărite cum se cuvine când o creşte mare.
După cafea, ţaţa Eliza lua o coajă de franzelă dela care mâncase miezul şi ţinând-o covrig în aer, se îndura, în fine, şi de ea:
— Sărută mâna, proasto!... Şi maicii Leonora (sora ţaţii Eliza) şi la duduia Olimpia, du-te şi la Cocuţa... Dă pe ici, nu pe colo, proasto!... Na, hai, fugi, du-te de mănâncă... Nu lua cu stânga, ţi-am mai spus... Unde ţi-s minţile?... Ia-o dela început...
— Iart-o, sărăcuţa, se rugă timid maica Leonora.

— Me les, dragă... Elle n'est pas dans la forêt... Nu vreau să zică lumea că a stat la mine atâta vreme şi n'a învăţat nimica.
Şi scena începea din nou: „Vin'la mine, treci la maica Leonora..."
Fata pleca îmbujorată cu tava plină de ibrice, de pahare, de ceşti răsturnate, mergând anevoe în ghete vechi, mari, încheiate pe sărite, încălţate pe piciorul gol. Era gheţuş. Peste o clipă, un huruit de sticle sparte anunţă de afară catastrofa.
— Bătu-te-ar Dumnezeu şi Maica Domnului, striga ţaţa Eliza, luând de martor tavanul, repezindu-se pe urma ei s'o buchisească. Ai să te măriţi, când mi-oiu vedea ceafa...

. . . .

O întâmplare recentă m'a făcut să-mi amintesc această scumpă icoană din trecutul copilăriei mele.
Veneam pe jos, dela vie. In dreptul cazărmii surghiunită la isprăvitul pământului, recruţii — copii şi ei — îmbrăcaţi ca nişte sperietori de ciori, înfipte în lanuri coapte, făceau **tiurie** la marginea drumului.
Soarele ardea cumplit. Căruţe deşarte cu cai trudiţi, câte o maşină hodorogită, trecând ca un meteor, stârneau nori de praf, ce se rostogoleau ca un fum pe coş de fabrică, învăluind câmpul, oamenii şi zarea, înainte de a se pierde în văzduh.
Un caporal întărit de trei ajutoare — un soldat mai deştept şi doi fruntaşi — eră însărcinat cu educaţia oamenilor şi le vorbea despre ierarhie:
— Ascultă aici la mine... Care nă'i şti, mă pun cu bătaia pe voi... In armată avem doo'ş patru de grade, care sunt următoarele: soldat, fruntaş, **caporal**, — ăsta, de mă vezi înaintea ta, — sergent, sergent-majur, plotoner, ajutor de don sulocotinent, locotinent, căpitan, — ăl de se plimbă colo — maiur, locotinent colonel, colonel, colonel cu stea, don general de brigadă, don general de divizie, don general de corp, don general **ispector** de armată (Doamne, ce de mai sunt!...) Şef de stat majur, Menesterul armatei, Alteţa Sa Regală Principele Nicolae, Măria Sa Voevodul Mihai până la Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, care este şeful armatei supreme din România întregită.
Apoi ştergându-se de năduşală strigă ţăndăros, privit de recruţi cu admiraţiune
— Liţă!
— Zănt!
— Repetă şi tu.
— Să trăiţi, don capurar, răcni un flăcău mălăeţ ieşind un pas înainte, noi în armată avem doo'ş patru de grade: soldat, don capurar, maiur...
— Ho, stai, c'ai sărit... Ia-o dela început...
— Să trăiţi don 'capurar, noi în armată avem: soldat, maiur...
— Va să zică nu vrei să spui... Stai, că te'nvăţ eu... Culcat!... Drepţi!... Culcat!... Drepţi!... Culcat!...
Flăcăul îndobitocit se trântea cu burta la pământ, se ridica la comandă, din ce în ce mai greu, trăgându-şi sufletul, cu ochii bulbucaţi, şuerând astmatic ca o locomotivă ce luptă să iasă din nămeţi.
— Iartă-l, domnule caporal, l-am rugat eu.
— Cin'te întreabă... Vezi-ţi de drum...
— E leoarcă de apă, dumneata nu vezi?
— Pleacă, dom'le, de aici!
— L-ai dat gata.
— Pleacă dom'le de-aici, n'auzi?
— Te-am rugat frumos.
— Nu te'ncontra cu mine, c'apoi ştii...
— Il omori cu zile.
— Ce-ţi pasă? Eşti spion?... Pleacă d'aci.
Spunea bine. El eră caporal. Eu nu eram nici măcar spion.
Osânda reîncepù grea: culcat!... drepţi!... culcat!...
Dar de data asta, recrutul mălăeţ încontrându-se cu superiorul, căzù pe spate, impecabil, ca un actor provincial rănit de moarte în scenă.
— Duce-ţi-l la **fermelie**, porunci caporalul jignit de neputinţa omului. Camarazii se repeziră pe întrecute să-l ridice, încercând să proptească ca pe un sac gol recrutul mălăeţ ce se sfârşeà cu capul înclinat, cu ochi de capră moartă.
Eră se vede zi de vizită medicală. Pe câmpul de instrucţie, un doctoraş aferat, în halat imaculat, însoţit de un sanitar ce ţinea clondirul cu sublimat — aqua pura — şi purta aruncat pe umeri un ştergar pământiu, trecea harnic dela un grup la altul şi apucând pleoapele oamenilor le întorcea, cu pensa sângerânde ca buzele unei prostituate de barieră.
— Ce e cu ăsta?
— I-a venit rău, să trăiţi!
— N'are nimic, hotărî omul de ştiinţă cu mâinile în şolduri, luându-şi timp să-l privească... Trebue pus sângele în mişcare... Şi fără a sta pe gânduri, comandă scurt, zelos ca un neofit: culcat! drepţi! culcat!